

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

1947

Петро Андрусів

РІК VII. Ч. 7. ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., ЛИПЕНЬ, 1950

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ PHILADALPHIA, PA., JULY, 1950. VOL. VII. No. 7

З давньої мрякою забуття притмареної нашої княжої доби, пробивається сліпуче сяйво, що його проміння пермагає темряву руїни й упадку української держ. та вікового ворожого гнету і досягає аж нашої буревійної доби. Це світло посилає кризь віки велика жіноча постать, що стала одним із творців нашої державності, її духовості й культури. Цією постаттю є велика княгиня Русі-України — св. Ольга.

Тисяча років тому князь Ігор, що мурдо і владно правив країною, збираючи поодинокі князівства України в одну державу, згинув трагічною смертю. Син князя Ігоря Святослав ще малолітній і тому пам'ятний 945 рік відкриває добу її світлого панування. Згідно з давнім законом родової солідарності та помсти за смерть близьких, Ольга тяжко карає деревлян за вбивство князя. Підлеглі їй племена добачують у тім прояв її мудрості, сили й могутності. Княгиня старіється збагнути головні потреби країни і зрозуміти недостачі. Вона бачить невдоволення з приводу неупорядкування державої данини та брак окреслених людських прав.

Її бистрий розум творить закони для тих ділянок життя, що не терплять проволок. Унормування данини й інших прав стає підвалиною нашого першого, великого, правного кодексу „Руської Правди“, що його зложив пізніше її правнук Ярослав Мудрий. Однак бистрота духового зору княгині Ольги сягає гень далеко поза межі України. Вона бачить духове життя своїх сусідів і мудро вважує його вартості. Стара Візантія оволоділа її душу глибиною

Тисячлітні Роковини

Св. княгиня Ольга

Христової віри та блеском своєї культури.

Княгиня Ольга рішається на велетенське діло — вона сама одна, володарка поганської країни робить цей вирішальний крок, приймаючи християнство. Сяйво Христової віри оновляє її душу. Велика Ольга у своїй палкій молитві хри-

стіянки-неофітки благає Всевишнього, щоб указав їй правильні шляхи для володіння на незорих просторах своєї соняшної країни. І вислухав Господь її щирої молитви. Вона добре і справедливо проводила своїм народом, а старий літописець, для якого одиницим законом був Бог і

Правда, виписав незабутні слова признання для її мудро-го володіння.

У 957 р. кн. Ольга відбуває свою славетну подорож до Царгороду в державних справах. У грецьких хроніках 10-го століття описане докладно прийняття що її влаштував цесар Константин Порфірородний та незвичайне враження, що його полишила Ольга на присутніх. З великим досвідом вернулася княгиня на Україну і у своїй країні прищеплювала те, що найбільше припало їй до душі. Але вроджений політичний змисл казав їй орієнтуватись не лиш на саму Візантію. Вона спрямовує зір на сильне ще тоді римське цесарство німецького народу. Вона посилає своїх послів до цесаря Оттона I та навіязує зносини із Заходом.

І так княгиня Ольга на світанку історії нашої державності спромоглась поставити підвалини для могутньої княжої доби, яка своєрідним розквітом своєї культури проминувала на весь слов'янський світ часів X-XIII ст.

Постать княгині Ольги сполучала в собі зовнішню і внутрішню красу. Вона поєднала у своїй особистості мудру й могутню володарку та добру матір і опікунку свого народу, а рівночасно святість апостола, що підіймає світоч віри і вказує шлях отвореним для істини душам українського народу.

Тому і слава її перетривала тисячліття, тому й сяйво її не притмарене, тому і пам'ять її у віках майбутнього.

У цю велику річницю об'єднаймо всі свої душі докруги великої княгині і гідно вшануймо великі діла її!

Н-Іта

Український Народний Фонд

На цей 1950 рік Український Конгресовий Комітет розписав **ОДИН ЗАГАЛЬНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК**

в сумі \$250.000 для всіх організацій загального характеру, які користуються фондами з пожертв українського громадянства.

Ця загальна сума, порівнюючи, є замала, однак громадянство і так не дописало. Замість скласти за перших 6 місяців 50 відс. назначеного фонду, досі надіслано до офісу УНКК всього 10 відс. — значить 40 відс. ще бракує. Коли б так пішло далі, то до кінця року зложено б усього 20 відс., з браком 80 відс.

Це було б дуже сумне, і тре-

ба сподіватися що у других 6 місяцях наше громадянство спишеться краще.

ПЕРША СКИТАЛКА З ЗАХИСТУ ВИЙШЛА ЗАМІЖ

Недавно, приїхала зо скитальщини до Захисту у Філадельфії молода вдова із синком, п. Параскевія Трап.

Вона поїхала незабаром звідси до Дітройту, де вийшла заміж за молодого українця п. Ткача.

3,000,000,000 ФУНТІВ КАВИ

Американці вживають річно коло 3 біліони фунтів кави, за яку платять продуцентам близько \$1,000,000,000. Більш як половину кави привозять з Бразилії, а 20% з Колумбії. Решту імпортують з Гватема-

лі, Ел Салвадору, Гаїті, Коста Ріка, Венесуелі, Мексика й інших країн.

Малу кількість кави „Мока“ імпортують з Арабії, і „Ява“ з острова Ява.

ЖІНКА ГОЛОВОЮ ДОБРОДІЙНОЇ УСТАНОВИ

Вперше за 20 років існування Америкен Паблік Велфер Ас: совсіейшен головою назначена жінка, п-на Лула Ф. Данн, яка в останніх роках була комісар добродійного департаменту стейту Алагама.

УНІВЕРСИТЕТ МАЄ 48,000 СТУДЕНТІВ

Ситі каледж оф ди Ситі оф Нью Йорк мав торік понад 48,000 студентів, п'ятім шли Нью-Йоркський університет 43,-

000, Іллінойський університет 28,000, університет Миннесоти 26,000 і інші.

Загалом було в Америці 11 університетів і каледжів що мали більше 20,000 студентів, і 29 що мали 10,000 до 20,000 студентів.

\$60,000,000 НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛІ

Марія Стилмен Гаркнес, яка померла 6 червня у Вотерфорд, Конн., залишила більш як \$60,000,000 які записала на добродійні цілі.

ПЕРША ШКОЛА ПІКЛУНОК

Перша школа піклунок (норсок) в Америці була відкрита 1 вересня, 1872, в Бостоні. Перша покінчила ту школу Линда Ричардс.

НАШЕ ЖИТТЯ—OUR LIFE

Урядовий орган Союзу Українок Америки, виходить кожного місяця.

Редакція й адміністрація, 866 Норт 7-ма вул., Філадельфія 23, Па.

Передплата у Злучених Державах \$2.00 річно, на пів року \$1.25. В Канаді \$2.50 річно, на пів року \$1.50. Поодинокі числа 20 центів.

Official monthly publication of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., 866 North 7th Street, Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$2.00 per year — \$1.25 for 6 months. Subscription in Canada \$2.50 per year, ½ year \$1.50. Single copy 20 cents.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879.

Привіт п. Аннети Кмець

Як бувша голова Союзу Українок Америки вітаю Вас усіх членок з нагоди 25-ліття нашої організації.

Двадцять п'ять років минуло з того часу, як наша організація неначе мала дитина простягла руки до сестер українок в Америці, щоб її прийняли до себе, приголубили та підховали, щоб вона потім могла мати місце серед культурного громадянства цієї демократичної країни.

Хоч наша організація мала тоді маленький голосок, то завдяки щирим словам Ганни Чикаленко Келлер, що приїхала тоді з Європи до Вашингтону, як представниця українського жіноцтва, та знайшов відгомін між українським жіноцтвом в Нью Йорку, а потім і по цілій Америці. Невсипуща праця панни Абрагамовської та пань Яремової, Шустакевич, Лотоцької, Кедровської й інших щирих працівниць розбудила наше жіноцтво зо сну, заріла їх серця до праці для нашого народу, згуртувала їх в нашої організації, яка є одинока самостійна і незалежна українська жіноча організація на американському ґрунті і є знана між американськими та чужинецькими організаціями із своєї культурної праці.

Сьогодні колишня дитина вже має чверть століття і тепер вже така господинею стала.

Союз Українок Америки має сильний фундамент, і тому добре розвивається. Про Союз Українок Америки, як заслужену всенародну, патріотичну організацію знають українці по всьому світі.

Початки нашої організації Союзу Українок Америки були дуже тяжкі. Ще тоді багато з нас мріяли про поворот до Рідного Краю. Завдяки нашим першим провідницям, їх невтомній праці, терпеливості та розумінню справи, наша організація не тільки вдержалась під час страшної економічної кризи в Америці та війни, але дуже добре розвинулась і стала тепер представництвом українського жіноцтва у світі.

Радію що і я сьогодні можу долучити своє привітання з приводу успішної 25-літньої праці нашої дорогої організації США, щоб погратулювати вам, союзанки за ту гарну працю що ви їй віддали на славу України, для наближення Дня її повороту до вільного, самостійного життя.

Йонкерс, Н. Й.

Аннета Л. Кмець

ЗДОРОВА ОСНОВА — СИЛА ОРГАНІЗАЦІЇ

В Союзі Українок Америки обов'язує принцип толеранції й неутраляності до всіх ідеологічних і політичних груп що стоять на національній платформі. Тому не можемо вмшуватись до внутрішніх партійно-політичних справ і спорів, ставати по боці тієї чи іншої групи, або вести на терені організації політику одної чи другої партії.

У рямях США вмшчаються всякі ідеологічні течії, побудовані на вірності національній ідеї, а нашими членками можуть бути і є членки різних політичних груп.

США побудований на демократичних засадах, то значить що визнає рівне право своїх членок.

Всі відділи США що мають членську грамоту і число, мають право до своєї репрезентації на конвенції США.

Праця Союзу Українок Америки мусить бути постійна, систематична, плянова. Усі відділи, хоч самі в собі є окремою одиницею, зв'язані Централєю в одну велику організацію. Цим способом оминається марнування сил на різні акції, розбіжні або протилежні, цим

способом координується всі сили й засоби організації для як найбільш успішної і корисної праці.

Особливо в теперішній момент незвичайно важне щоб ця координація була як найсильніша, бо на нас спочиває тягар праці, яку ворожі сили Рідного Краю спинили. Перед нами теж і молоді яку треба зорганізувати у ряди США позитивними ділами.

Спільна думка, пляновий поділ праці й зорганізована співпраця всіх членок США мусить дати певні успіхи організації.

Союз Українок Америки дозріла, свідомо громадянка українка що має визначену ясну мету й до неї йде сміливо певною дорогою.

Годі винувати людей з буйною фантазією у браку доброї віри. Однак там, де йде про фізичне виконання наміру, добра віра не вистачає а фантазія тільки шкодить. Вона затирає в нашій психіці різницю між „бажаним і можливим“, між „уявою і дійсністю“.

Дарія Віконська

ПРИВІТ СОЮЗОВІ УКРАЇНОК

З нагоди святкування срібного ювілею США Округною Радою США у Філадельфії дня 21. травня, прислала п. Олена Кисілевська, голова СФУЖО, на руки п. Марії Гооватої, голови ювілейного комітету, такий привіт:

Дорогі й Вельмишановні Пані!

З нагоди 25-літнього ювілею праці США та її відділів, пересилаю моє щире й сердечне вітання. Жалію дуже, що обставини не дозволяють мені взяти особисто участі у Вашому святі, щоб могли Вам живим словом висказати те що серце чує, тому прийміть хоч листовно тих кілька слів признання за Вашу важку піонерську працю що її ведете послідовно, не зражуючися всякими труднощами та перепонами,

через довгого чверть століття.

Хай гарні великі осяги Вашої праці будуть Вам найкращою заохотою до дальшої ще пильнішої й витривалішої праці!

Тільки спільними, об'єднаними силами всього жіноцтва й цілого народу, тільки спільною, згідною працею дідлемося багатих жнив на політій кровю, поораній кістками найкращих синів і доньок народній ниві.

Дай нам Боже, як найскоріше діддатись бачити її від воюга вільною!

Із щирим дружнім привітом

Олена Кисілевська.

Оттава, Онтарію, Канада.

15. травня, 1950.

Справа впровадження нових імігрантів

Дня 25. травня відбулася в офісі ЗУАДКомітету у Філадельфії пресова конференція в якій взяли участь представники всієї української преси.

Екзекутивний директор др. Володимир Галан язсував новий закон про допущення більшої кількості скитальців до Злучених Держав.

Др. Галан подав такі інформації:

1 — Новий закон підвищує загальну переселенчу квоту скитальців на 80,000 уневажаючи застереження про 40% фермерів і 30% балтійців.

2 — Цей закон вимагає щоб спонзорами були тільки американські громадяни й організації. Ця власне вимога вможливує ЗУАДКомітету вповні використати новий закон для українських скитальців.

3 — Значить, скитальці які вже є в Америці, як не-громадяни, не можуть виставляти зобов'язань (ашурансів) безпосередно, але вони можуть виставляти такі запевнення для вжитку ЗУАДКомітету, який прийнявши їх, подасть збірне зобов'язання, згідно із законом.

НА ВИДАННЯ ТВОРІВ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Складаємо щирю подяку за датки на видання творів Лесі Українки в англійській мові, що надійшли до Централі в червні ц. р. та велике зрозуміння важності й потреби цієї вельми цінної книжки.

Відділ 16 США, Дітройт, Миш., \$43.50.

Відділ 44 США Бостон, Масс., збірка \$25.00.

Відділ 49 США Боффало, Н. Й., \$25.00.

Людмила Івченко, Бруклін, Н. Й., \$21.00.

Центральна Управа Українського Золотого Хреста ОДВУ Дітройт, Миш., \$15.00.

Український Золотий Хрест, ОДВУ, відділ 14, Дітр., \$10.00.

Український Золотий Хрест, ОДВУ, відділ 34, Дітр., \$10.00.

Відділ 29 США, Вунсакет, Р. Ай., \$10.00.

А. Малафій, Озон Парк, Н. Й., \$10.00.

Відділ 43 США, Вайтстоун, Н. Й., \$5.00.

4 — Скитальці в Америці можуть підшукати працю і помешкання для своїх близьких що zostалися ще на скитальщині і передати це зобов'язання ЗУАДКомітетові.

5 — Церковні і громадські установи можуть теж виставляти зобов'язання.

7 — Новий закон вимагає приречення „в добрій вірі“ від нового імігранта перед його виїздом, що він не покине прийнятої наперед праці через відповідний час. Порушення приречення може спричинити кару, навіть депортацію.

8 — Час на одержання візи на виїзд до Злучених Держав кінчиться 30. червня, 1951.

9 — В Європі є ще коло 20 тисяч українців які можуть скористати з цього закону і виїхати до Америки. Це значить приблизно 7,000 родин, отож для них потрібно коло 7,000 ашурансів.

10 — ЗУАДК потребує на ту акцію фондів і тому апелює перш усього до тих українців що винні ЗУАДКомітетові разом коло \$45,000, щоб якнайскоріше сплатили свої довги.

Марія Кукіз, Клівленд, О., \$3.00.

Анна Чорній, Болтимор, Лд., \$2.00.

КНИЖКУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЗАМОВИЛИ:

Відділ 29 США, Вунсакет, Р. Ай., 2 прим., \$9.00.

Запомогове Т-во Українських Жінок, Шикаго, 2 прим., \$9.00.

А. Кохановська, Шикаго, Ілл., 1 прим., \$4.50.

К. Край, Шикаго, Ілл., 1 пр., \$4.50.

М. Древницька, Шикаго, Ілл., 1 прим., \$4.50.

Катерина Доманчук, Шикаго, Ілл., 1 прим., \$4.50.

А. Шостак, Шикаго, Ілл., 1 прим., \$4.50.

Текля Тягнибік, Шикаго, Ілл., 1 прим., \$4.50.

О. Цітвінська, Шикаго, Ілл., 1 прим., \$4.50.

Ксеня Чигирич, Вунсакет, Р. Ай., 1 прим., \$4.50.

Катерина Бойко, Провиденс, Р. Ай., 1 прим., \$4.50.

Спасибі за своє замовлення. ЕКЗЕКУТИВА США.

Цими днями кожний відділ одержить нову коверту повну друків. От, певно вже знову нова робота, скажете, прочитавши ці рядки. Так, знову нова праця, бо час не стоїть і ми з ним мусимо поступати. Як знаєте вже конвенція недалеко, зваживши що 2 гарячі місяці нема ніякої активності у відділах. А треба ще:

1) Зняти спільну фотографію членок щоб вислати до Ювілейного Журналу;

2) Зібрати трохи оголошень від товариств і бизнесменів у Вашій місцевості;

3) Вислати зараз таки — анкету-квезціонар до Централі. Ви певно забули що там в листі було сказано: **до кінця червня треба** відіслати анкету до Централі США. Дякуємо тим пильним відділам що вже прислали.

4) Перевірити свої сили. Треба буде вислати ще чимало ашурансів. Власне маємо вислати ми американські громадяни, бо за новим законом не громадяни не можуть виставляти заповнення.

5) Певно не повірите, що є ще такі передплатниці які винні за 1949. Небагато, то правда, але є. Може ви, ті що слухаєте або читаєте, є між ними. На газеті, коло вашого імені є зазначено. Найкраще, зараз таки вложити \$4.00 до листа й вислати до Централі.

6) Книжки Лесі Українки з'являться з друку цього місяця. Замовлення вже приймаємо і дякуємо.

Веселих вакацій бажаємо тим щасливим, що зможуть виїхати „на воду“ або в гори. Завидуємо їм, бо ми самі в Централі будемо пріти. Чому? Бо ви не висилаєте всього на час, а конвенція не зачекає. Все мусить бути готове на час.

На перших зборах по вакаціях треба вибрати делегаток, а до того часу ще раз прочитайте те, що на самім початку цих Вістей з Централі.

ЕКЗЕКУТИВА США

ЗАХИСТ МАТЕРІ Й ДИТИНИ

(ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.)

При 1631 Н. Френклин стріт у Філадельфії нова радість завітала, бо приїхали гості, нові скиталки з діточками. Гамірно, часто аж надто, бо 17 діток різного віку, навіть у 12 кімнатах Захисту не можуть розгубитись, так щоб їх голосу не було чути.

Скінчилася школа. Вони гомонять, а директорка Захисту, др. Олена Одріна, придумує нові способи, якби їх хоч на хвилину втихомирити. Надходить пані Марія Юркевич, їх виховниці і вчителька. Книжки під пахою, значить буде наука. „Діти прошу до ідальні“, каже вона. За довгим столом дитвора сідає довкола. Зачинається наука. Зразу речі поважні, історія, мова, вірші, нарешті байочки, співанки.

А де ж їхні матері? Всі вони на праці, бо ж треба на діток заробити, про завтра подумати, подбати. Десь коло години 5-ої починають вони сходитись додому. День був тяжкий, вони хотіли б трохи відпочати. Але — кинути оком сюди-туди, ні, нема часу. Треба передягнути, бо вечеря, а опісля перепрати дещо для дітей і для себе, випрасувати, з дитьми побавитись. Коло електричної пральки-машини, яку подарувала для Захисту пані Марія Головата, треба чергуватись, бо усе нараз таки не можна випрати.

В Захисті чистенько, бо кожна мама порається у своїй кімнаті, а коридори, сходи — о це вже за чергою. За чергою помагають теж пані Казанівській, прекрасній і ошадній господині, мити посуду тощо.

Комітет Захисту подумав уже про те, щоб із закінченням школи (американської) діти мали трохи свіжого по-

вітря та руханки. Тому запросили п. Марію Юркевич, — вона теж живе в Захисті, — щоб зайнялася дітьми та створила щось у роді садочку. Всі вони виходитимуть щодня на церковну площу, що не надто далеко від Захисту, і там будуть бавитись та вчитись. Там і їстимуть, бо п. Казанівська кожному зготує торбинку з харчем та овочами, а молоко буде для них доставляти до парохіяльної залі, такі раз коло площі. Усі витрати Захисту оплачується є Фонду Матері й Дитини.

Спасибі велике всім людям доброї волі, що не забувають за дитвору і матері, присилають дарунки в грошах, речах та харчах. На списках поданих у кожнім числі Нашого Життя можна це бачити.

Спасибі й відділам Союзу Українок Америки, що попри всі витрати які цього року мають, бо є видання творів Лесі Українки, надходить ювілейна конвенція, загальні пожертви на Допомогові Комітети, Народний Фонд Конгресового Комітету, та свої локальні, — пам'ятають теж і про Фонд Матері й Дитини. Хай Бог поверне їм усе сторицею!

Вдячна Мати.

Не ті часи, щоб „моя хата скраю“
Устоялась під ударами хвиль,
Обставини в людини вимагають
Збірної волі і збірних зусиль.
Не ті часи, щоб жити своїм робом —
Один наш дух веде нас в боротьбі!
Спільним рамам промостимо дорогу
Народові, родині і собі.

Р. К.

Татіянна Лаврик Кучабська

Дня 31 травня, 1950, упокоїлась у Честері, Па., заслужена членкиня Союзу Українок, відділу 2 в Честері, Па., бл. пам. Татіянна Лаврик Кучабська, з дому Мисишин. Покійна походила зо села Бикова, повіт Самбір, а до Америки прибула в 1913 році. В 1906 році покінчила у Львові акушерську школу; прибувши за море, ввесь час працювала по своїй професії. Як першорядна акушерка досягнула єдиний у своїм роді рекорд: через її руки прийшло на світ Божий понад 5000 дітей. Проживала ввесь час у Честері, де була дуже шанованою і популярною особою. Тут і померла, в 72-ім році життя.

Останніх 8 літ була важко хвора, спаралізована, з чого останні 4 роки пролежала в ліжку, зовсім безпритомно. В тих важких роках янголом для Покійної була її доня, п. Маруся Лаврик Сердюк, теж акушерка, що в рр. 1929-31 спеціалізувалась у Народній Лічниці у Львові, вибравшись у тій цілі з Америки до Краю.

Покійна оставила дві дочки: п. Анну Кіст, дружину українського православного священника в Миннеаполіс, та згадану вище п. Марусю Лаврик Сердюк, а теж двох синів: Ми-

хайла Лаврика в Бетлегем, Па., та о. Франка Лаврика, українського православного священника в Джансон Ситі, Н. Й. Покійна діждалася шістьох внуків та одного правнука.

Похорон відбувся 3 червня, в укр. православній церкві в Честері, при великому здвизі народу, зокрема союзнок. Хоронив Покійну місцевий парох о. М. Федорович. На цвинтарі прощала Покійну в імені місцевого відділу Союзу Українок заступниця голови, п. Марія Велин Лебішак. Над могилою союзнянки відспівали „Вічну Пам'ять“. На поминках, що відбулися в церковній залі, виголосила дуже гарну і зворушливу промову п. Анна Мисишин. У своїм слові п. Мисишин змалювала повне заслуг і праці життя Покійної, а особливо увагу звернула на останніх важких вісім літ Покійної. На її заклик зібрані зложили 25 дол., з яких 15 дол. жертвова-

но на журнал „Наше Життя“, \$10.00 на місячник „Дніпро“. „Спи наша дорога Союзнянко, спи на віки — Союз Українок не забуде Тебе. Нехай земля мати буде Тобі легка! А поміж всіми нами — пам'ять про Тебе буде вічна!“

Членкиня США в Честер, Па.

Бруклін, Н. Й.

Дня 25. червня упокоїлася в Бозі

МАРІЯ ЗАВАЛЮК

членка 31 відділу США, проживши 77 років. Вона походила з містечка Белза, повіт Сокаль.

Зоставила у смутку чотирьох синів, дві дочки, п'ять невісток і двох зятів, також 22 унуків і 6 правнуків.

Вона була надзвичайно доброї лагідної вдачі. Була доброю членкою США і доброю парафіянкою в українській греко-католицькій церкві. Завжди щедро жертвувала на народні цілі.

Усі її любили й шанували, й тому громадно взяли участь у похороні. Членки США взяли участь у похороні з відзнаками і в лентях.

Нехай земля нової батьківщини буде їй легкою!
Вічна їй пам'ять!

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА У ЧЕРВНІ, 1950

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:			
Відділ 49 Боффало, Н. Й.	20.00	5.00	
Відділ 51 Акрон, О. 1949-50	40.00	10.00	
ПРЕСОВИЙ ФОНД НАШОГО ЖИТТЯ:			
Відділ 2 Честер, Па. збірка		15.00	
Відділ 3 Нью Йорк, Н. Й. збірка		51.00	
Відділ 29 Вунсанет, Р. Ай.		10.00	

ДОПОМОГА ДЛЯ СТАРШИХ ОСІБ

Особи що мають вище 60 років, коли не одержують платні із соціального забезпечення, можуть згодоситися до найближчого повітового дистриктивного офісу Департаменту Публічної Помочі стейту Пенсильвенія.

У Філадельфії такі офіси містяться:

- 905 N. 17th Street.
- 2410 Walnut Street.
- 22nd and Ontario Sts.
- 501 N. 19th Street.
- 4650 Market Street.
- 1411 — A Moyamensing St.

Відділ 51 Акрон, Огайо 1949-50	15.00
Марія Черіба, Дітройт, Миш.	5.00
КОНВЕНЦІЙНИЙ ФОНД:	
Відділ 22 Шикаго, Ілл.	15.00
Відділ 42 Філадельфія, Па.	10.00
Відділ 49 Боффало, Н. Й.	10.00
Відділ 51 Акрон, Огайо	10.00
НА ПОМІЧНУ СИЛУ В ЦЕНТРАЛІ:	
Відділ 49 Боффало	5.00
Відділ 51 Акрон, О. 1949-50	20.00
НА ВКЛАДКУ ДО СФУЖО:	
Відділ 49 Боффало	5.00
ФОНД МАТЕРІ Й ДИТИНИ:	
Відділ 30 США Клівленд, О.	70.00
Пані К. Едерер, Гвинет Велі, Па.	20.00
Н. Н.—Філадельфія, Па.	2.00
Катерина Коцюбайло, Філадельфія	1.00
ПЕРЕДПЛАТИ НА НАШЕ ЖИТТЯ ПРИСЛАЛИ:	
Анна Питайк, Лонг Айленд Ситі, Н. Й.	6
Павлина Панамаренко, Філадельфія	4
ПО ОДНІЙ ПЕРЕДПЛАТІ: Марія Вандзура, Ірина Кушмелін, Організація Українок Канади, відділ в Садбури, Онт., Ярослава Кіналь, Марія Фецашин, Теня Тягнибін, Катер. Ділай, Юлія Піщан, Наталя Штогрин, П. Багрінівська, Анна Бодан.	
З подякою,	
Анна Сивудяк, фін. секр.	
Марія Бабяк, касієр.	

Голова С.У.А. на Конвенції Г.Ф.Ж.О.

На 59-й конвенції Генеральної Федерації Жіночих Організацій в Бостоні промовляла 2 червня голова СУА, п. Олена Лотоцька, яка приїхала на спеціальне запрошення Головної Управи Федерації.

Вітаючи 4.000 делегаток від імені Союзу Українок Америки, який є членом Федерації, п. Лотоцька зложила вітання новій Управі Г. Ф. Ж. О. Вона сказала що СУА цього року обходить свій срібний ювілей і згадала найважливіші моменти з 25-літньої діяльності. Союз Українок працював як суспільно-культурна установа для своїх членів в Америці, та одночасно помагав завжди у змаганнях українського народу до визволення з неволі та обнови вільної незалежної української республіки. Це маємо змогу робити як громадянки вільної Америки і будемо продовжати аж до перемоги наших братів в Україні. Наша організація видає вже 7-ий рік свій орган Наше Життя, а також інші публікації як найновіша — вибір творів Лесі Українки в англійському перекладі.

Минула Світова Війна створила трудну проблему ДП, сотень тисяч скитальців що втікли перед совітською неволею і катуваннями. І в СУА що все іде з духом часу, почалась нова акція помочі українським скитальцям харчами, одежею та збіркою фондів на переселення їх до вільних країн. В 1948 році з почину СУА скликано Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, на якому з'ясовано положення та обговорено й вирішено питання, як знайти способи найкращої відбудови українських переміщених родин духово і фізично. Тому то й на тім конгресі покликані до життя Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, Українське жіноцтво що їх доля розкинула в останніх роках по всьому світу, знайшло у СФУЖО свій центр для об'єднання, порад і помочі. Власне заходами СФУЖО створено у Філадельфії Захист Матері й Дитини, де вдови і їхні діти, ДП, знаходять першу поміч на новій землі.

Конвенція оплескувала промову п. Лотоцької, а найбільше коли говорила про СФУЖО і про акцію допомоги для скитальців.

Після промови гратулювала їй передсідателька конвенції пані Бак, а також інші делегатки приходили і прохали інформацій про українські справи.

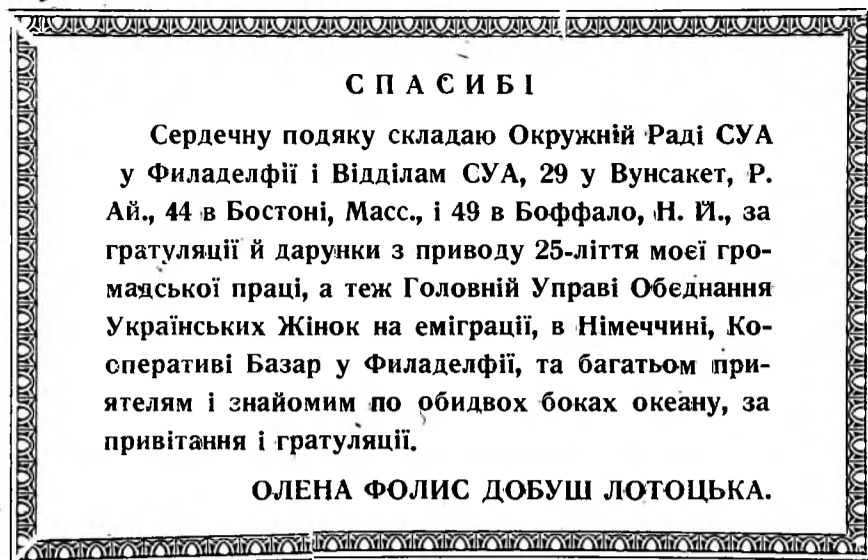
Г. Ф. Ж. О., яка об'єднує 11 мільонів членок по всьому світу, а в Америці 3,000,000, має велику моральну силу в домашній політиці Америки і у світовій політиці. Тому за її постановами дуже уважно слідкують як у Вашингтоні так теж і закордоном. На конвенцію прибули делегатки з усіх 48 стейтів і також із закордону.

Крім ділових організаційних сесій були зібрання на яких визначні особи виголосували промови на політичні і суспільні теми. Також були прийняття і концерти. З нагоди конвенції улажено в Бостоні

„Америка'с Тавн Мітинг оф ді Ер“, який передається в радіо для всієї Америки і закордон. Тема була, „Якого поступу можемо сподіватися за 50 років?“ Дискусія була інтересна, а Джордж Денні, голова цієї установи в Нью Йорку, сказав що він не сумнівається що поступ був би запевнений коли мужчин, які стільки нещастя накоїли в політиці, в майбутній домашній і світовій політиці заступили б жінки.

На зібраннях Федерації були такі замітніші промови: Воррен Р. Остин, делегат Злучених Держав в Об'єднаних Націях, який остерігав що покинення співпраці для визволення світу може спричинити страту національної незалежності Америки, Брукс Емені, голова Американської Асоціації Закордонної Політики, пані Рут Браун Роде, колишня посолка, амбасадорка і член делегації в Об'єднаних Націях, др. Маргарета Мід, кураторка етнології в Американському Музеї Природної Історії, др. Еріх Линдемани, відомий психіатр, який сказав, що комуністи є носії заразків соціальних хворіб і що їх треба лікувати.

Пані Ліна Цалдаріс, делегатка з Греції, сказала що комуністичні повстанці у Греції схопили й вивезли закордон (до

СПАСИБІ

Сердечну подяку складаю Окружній Раді СУА у Філадельфії і Відділам СУА, 29 у Вунсакет, Р. Ай., 44 в Бостоні, Масс., і 49 в Боффало, Н. Й., за гратуляції й дарунки з приводу 25-ліття моєї громадської праці, а теж Головній Управі Об'єднання Українських Жінок на еміграції, в Німеччині, Кооперативі Базар у Філадельфії, та багатьом приятелям і знайомим по обидвох боках океану, за привітання і гратуляції.

ОЛЕНА ФОЛИС ДОБУШ ЛОТОЦЬКА.

комуністичних країн) 28,000 дітей грецьких селян. У цій справі прийнято резолюцію щоб Об'єднані Нації інтерв'ювали за відданням родинам грецьких селян 28.000 їхніх дітей.

На місце уступаючої голови Федерації п. Блер Бак, вибрана однодушно, без опозиції з боку іншої кандидатки, пані Гайрем С. Говтон, з Ред Овк, Айова, дотеперішня перша містопресідателька. Вона відома як дуже активна, динамічна діячка яка, як вона казала, хоче пробудити жіноцтво з „політичного сну“.

Конвенція ухвалила ряд важливих резолюцій, які вказували напрям діяння Федерації в наступному році.

Мордували примусово вивезених українців

В таборі Ді-Пі у Штутгарт-Цуффенгавзен в різних місцях розположення українські таборяни викрили могилки 150 людей. Вже на початку вийшло наяв, що це тіла примусових робітників, забиралих гітлерівською владою до Німеччини, в переважаючій більшості українців.

Табір Цуффенгавзен кілька

місяців 1945 Совіти вживали як свій репатріаційний центр. До того табору з усіх кінців Німеччини вони привозили людей, які перебували на роботах в Німеччині, призначуючи їх до репатріації.

Зараз із постановом табору там поселився і почав урядувати спеціальний відділ МВД. Агенти МВД брали на слідство

кожного призначеного на репатріацію. Кожний репатріант був обов'язаний розповісти перед агентами, як, чому, і коли він прибув до Німеччини, де працював і що робив. Хто з допитуваних не міг доказати, що до Німеччини привезено його примусово, або якщо не виявив достатнього ентузіазму з приводу вороття „на рідну“, — його замикано в таборівій в'язниці.

По ночах агенти МВД проводили дальші слідства і розстрілювали. Німці, замешкалі поблизу табору, розповідають, що стрільнина в таборі продовжувалась щілими місяцями. Догадуються, що замордованих мусить бути більше як 150, тільки невідомо, де їх закопано.

Масовий большевицький злочин викрито зовсім przypadково напередодні ліквідації табору Ді-Пі і передання його до вжитку американської армії. Український керівник табору, устійнивши ці факти, відбув широку пресову конференцію, подаючи до людного відома устійнені обставини і розміри злочину. Дальше слідство в тій справі перебрала до своїх рук американська військова розвідка.

29 відділ СУА у Вунсакет, Р. Ай., уладив виставку народного мистецтва з нагоди 15-ліття свого існування. На знімці (яка була поміщена в місцевій американській газеті) пані Вецаль (з ліва), голова відділу і пані Колісник, секретарка, приготують виставку.

Ювілейний Рік СУА

Цього року найстарша, найбільша, вповні самостійна українська жін. організація по цей бік океану, Союз Українок Америки, святкує свій ювілей. Якраз в 1950 році минає 25 літ з того часу, коли в Америці постала перша клітина СУА, який сьогодні не тільки обняв своєю організаційною сіткою всю Америку, але й став дуже поважним і впливовим чинником усього громадського життя американської іміграції. З участю й думкою цієї організації числяться всі громадські чинники, найкращим доказом чого є хоч би вибір голови Централі СУА пані Олени Лотоцької містоголовою Українського Конгресового Комітету в Америці. Ширший огляд праці СУА подамо у відповідний час. Тепер хочемо тільки відмітити найважливіші етапи його праці, ширшого, загально-українського значення.

В першу чергу треба згадати, що СУА дав ініціативу і перевів при співучасті всього українського жіноцтва І-ший Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, що відбувся в листопаді, 1948, у місті Філадельфії. На тім Конгресі, на якому було заступлене українське жіноцтво всього світу, прийшло до створення Світової Федерації Українських Жіноччих Організацій (СФУЖО), що сьогодні стає лучником не тільки всіх організацій, але всього українського жіноцтва світу. Що більше, СФУЖО стає для нас лучником із організованим жіноцтвом також усього чужого світу.

Другою, великого значення справою яку переводить СУА з великим накладом сил і матеріальних жертв, є акція помочі скитальцям. Збірки одягів, харчів, ліків, що їх збирали й пересилали поодинокі відділи на доручення Централі СУА делегатурам ОУЖ в Європі, поміч в переселенчій акції, опіка що починається в самій хвилині вступлення емігранта на американський ґрунт, а да-

лі вишукування мешкання, праці, опіка над новою імміграцією — це велитенська праця. Але найбільш подиву гідна акція СУА що її з рамені СФУЖО переводить СУА, це переселення вдів із сиротами, старших заслужених громадян. Спосіб в який це переводиться, подамо окремо. Тут тільки нагадаємо, що ця шляхотна акція рятує десяткам дітей здоров'я, а то й життя, помагає продовжувати свою корисну громадську й наукову працю тим, що все своє життя присвятили українській нації.

Третьою, великого значення акцією СУА є видання великими матеріальними коштами перекладу англійською мовою вибору найкращих творів Лесі Українки, що якраз тепер добігає до кінця. Дуже гарний переклад зробив англійський спеціаліст в українській перекладній літературі, англійський письменник др. Персивал Канді, передне сдво написав професор Коломбійського Університету в Нью Йорку, др. Кларенс Маннінг, автор знаних праць в англійській мові про українську літературу. Про цей цінний вклад у нашу перекладну літературу подамо більше, коли праця вже появиться на книжковому ринкові.

Ці три найважливіші праці що їх проводить СУА в останніх кількох роках, є великого значення не тільки для самого американського жіноцтва. Вони мають значення для загально-української справи, бо дають про нас і про нашу працю вістку чужому світові, помагають українцям здобувати собі добру славу, що для нас, особливо у ці переважні для української нації часи, має велике значення.

Все те творить жіноцтво об'єднане в СУА великими жертвами труду й кошту, й тому з гордістю може приступати до святкування свого ювілею. Не приступає до цього з по-рочними руками.

Олена Кисілевська.

Українська модерна поезія

Співець княжої України

Недавно прибула до Злучених Держав відома українська поетка Оксана Лятуринська, якої ім'я в нашій модерній поезії займає своє почесне місце.

Після поразки наших визвольних змагань у 1917—1922 роках, велика частина української культурно-політичної еміграції осіла в Чехословаччині, зокрема у Празі. Імена поетів О. Ольжича, Євгена Маланюка, Олени Теліги, Юрія Дарягана, Л. Мосендза, Ол. Стефановича та Оксани Лятуринської міцно зв'язані саме з цим часом української літератури поза Україною. Вже є добра тенденція назвати цю групу поетів „празькою школою”, з уваги на їхнє переважне перебування у тім місті.

Найбільшою заслугою „празької школи” було те, що вона узаконила в нашій літературі княжий період української історії, освітливши його по-державницькому, а не з народ-

ницького погляду, як було раніше. Ще в Івана Франка, при всій його модерності, народницький погляд у княжій тематиці давав себе спільно відчувати. Та інакше стало у 20 роках на еміграції. Юрій Даряган перший поспробував глянути на Київську Русь, як український державник, а Євген Маланюк та О. Ольжич озмислили це філософічно, вірніше історіософічно.

У цьому державницькому дерзанні „празької школи” одне з поважних місць займає й Оксана Лятуринська. Її книги „Гусли” (1938) і „Княжа емаль” (1941) прекрасні своїм відчуттям княжої доби.

Українська дохристиянська мітологія, як і героїчні діла наших князів плястично оживають у майстерних поезіях-мініатурах О. Лятуринської.

Недобрее віщує Див.

Лише в один кінець сліди.

А сурми сурмлять войовничо.
Степ майорить і кличе, кличе.

Іти за Дін, чи не іти,
Шоломом черпнути води?
Схрестити меч свій харалужний
На поклик і бойовий і тужний?
А ну ж не буде вороття?
Назад підкови не слідять.
Багрянці стигнуть. Страшно

[краєм.

І Див кричить, коня лякає.

Героїка — один з випробуваних засобів зображувати нашу старовину. Та поетка вміє по-своєму це робити. Рівнинний степ, широкий степ видовжується та росте, могили товпляться узгір'ям. Як вимірять страшне безмір'я висот і сил, стремлінь, снаги? Як не притиснуть остроги тяжкокопитному коневі? І обрій дальній і рожевий наближується, рветься вшир. Пне дужі груди богатир.

Поетичні засади О. Лятуринської — одні з найсвоєрідніших. У своїй творчості вона щедро використовує, творчо перетоплюючи, „Слово о полку Ігоревім”, літописи, народну пісню, думу, — і все це успішно подає в епічному навітленні. Ліризм, такий властивий багатьом українським поетам,

служить їй лише, як засіб допочмінний.

Мир над місцем цим!

Буду тут лежати,
поруч — побратим.
На почесні чати
стане тирса й кінь.
Буде звід зоріти,
синітимуть квіти.

Карб і вагота повного слова — одне з найкращих досягнень поетки. Як мужно звучить її поетичний голос, коли вона суворо додержується саме цього, властивого їй засобу!

Мое лице стидом горить,
а на лиці моїм — ганьба.
Як кровію її не змить,
вогнем не випекти до тла?
У грудях — ненависть моя.
В моєму серці — гнів кріпкий.
Мій меч брязчить. Так ти —

[вояк!

Честь лицарська кричить:

[убий!

Останнім часом поетка (що успішно працює і як скульпторка та малярка), підготувала да друку нову книгу поезій „Веселка”. Якщо в наших тяжких для українського письменника часах удасться видати цю збірку, українська література збагатиться ще одним небуденної вартості твором.

Яр Славутич

Спис перших членів „Товариства Руських Женщин” у Станиславові, заснованого 7. жовтня 1884 р.

- 1 Кобринська Наталя
- 2 Желехівська Аделя
- 3 Остерманова Іванна, Галич
- 4 Ничайна Емілія (Курманович) Станиславів
- 5 Абрисовська Юлія, Тисьмениця
- 6 Бучинська Минодора, Станиславів
- 7 Абрисовська Іванна, Тисьмениця
- 8 Бучинська Софія, Станиславів
- 9 Бурачинська Марія, Криворівня
- 10 Бурачинська Кекелія, Криворівня
- 11 Черненка Олена, Станиславів
- 12 Черненка Влада, Станиславів
- 13 Целевичева Банда, Львів
- 14 Домбчевська Леонтина, Станиславів
- 15 Громадкова Павліна, Кончаки
- 16 Ганкевич Ольга, Снятин
- 17 Городиська Анастасія, Пасічна
- 18 Городиська Теодора, Пасічна
- 19 Гошовська Ольга, Володимирці
- 20 Яцикевич Євгенія, Крехівці
- 21 Крилович Клявдія, Вікторів
- 22 Красіцька Ольга, Вільшаниця
- 23 Ключенкова, Станиславів
- 24 Литвинович Камілія, Станиславів
- 25 Литвинович Наталя, Станиславів
- 26 Лазарська Іванна
- 27 Лопушанська Михайліна, Станислав
- 28 Лазарська Іванна
- 29 Левіцька Ольга, Болехів
- 30 Левіцька Марія, Боднарів
- 31 Левіцька Ольга, Боднарів
- 32 Левіцька Анна
- 33 Малицька Олена, Станиславів
- 34 Навроцька Текля, Станиславів
- 35 Озаркевич Ольга, Белелуя
- 36 Озаркевич Єроніма, Болехів
- 37 Окуневська Емілія, Кіцмань
- 38 Порайкова Євгенія, Станиславів
- 39 Раковська Йосифа, Боднарів
- 40 Райнеровичева Матильда, Станислав.
- 41 Шанковська Йосифа, Станиславів
- 42 Шанковська Єлена, Станиславів
- 43 Шанковська Фавстіна, Станиславів
- 44 Стефановичева Теодора
- 45 Семенова Євгенія, Станиславів
- 46 Сіменовичівна Олена, (Кисілевська) Монастирська
- 47 Сосновська Марія, Підсоснів
- 48 Щуровська Стефанія, Пасічна
- 49 Шухевич Ольга, Тишківці
- 50 Товста Текля, Тишківці
- 51 Третяківна Ольга, Угринів
- 52 Трачева Наталя, Станиславів
- 53 Витошинська Евфрозина, Десятин

- 54 Винницька Катерина, Станиславів
- 55 Витошинська Сабіна, Станиславів
- 56 Вредьона Юлія, Львів
- 57 Зарицька Павліна, Станиславів
- 58 Гаморак Анна, Стецева
- 59 Попович Марія, Жовтанці
- 60 Попович-Боярська, Клеменціна
- 61 Калінович Антона, Львів
- 62 Тачаківська Євгенія, Жовтанці
- 63 Созанська Павліна, Попельники
- 64 Грицей Наталя, Демянів
- 65 Левіцька Євгенія, Стриганці
- 66 Навроцька Олена, Шляхтинці
- 67 Навроцька Кароліна, Шляхтинці
- 68 Дудкевич Євгенія, Підгайці
- 69 Дудкевич Плена, Підгайці
- 70 Новосад Марія, Ковалівка
- 71 Лисинецька Клементина, Космач
- 72 Лучаківська Амалія, Тернопіль
- 73 Шанковська Агіпіна, Тернопіль
- 74 Сабатова Емілія, Станиславів
- 75 Навроцька Марія, Станиславів
- 76 Навроцька Іванна, Станиславів
- 77 Кочеркевич Емілія, Тернопіль
- 79 Кисілевська Олена, Круглець
- 78 Навроцька Олександра, Станиславів
- 80 Коржинська Ольга, Мшана

ШКОЛИ ДОРОГО КОШТУЮТЬ

3 Вашингтону подають що на будову нових шкільних будинків у Злучених Державах потрібно \$10,000,000,000.

До того треба додати, що на платні учителів і удержання шкіл в Америці потрібно річно від 6—8 біліонів доларів.

НАШІ ТАНЕЧНИЦІ

Танечниця Рома Прийма, що про її виступи в Канаді й Америці ми вже звітували, приїхала на один танковий вечір до Пітсбургу, дня 11 червня.

Танечниця Оленка Захлинська, що провадить танкову школу в Торонто, заповіла на 23 червня показову лекцію з основ балету та ритмічних вправ.

НАЙДОРОЖЧІ ФУТРА

Найдорожчі футра є чинчили. Одно футро може коштувати до \$100,000.

ЖІНОЧІ ПОСТАТІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Химерне театральне мистецтво не обійшлося без участі такої химерної істоти, як жінка. Правда, ще в театрі Шекспіра — як залишок темного середньовіччя — жіночі ролі виконували чоловіки, але скоро жінка знаходить своє місце в театральному мистецтві та скоро завойовує це мистецтво і для себе та стає його повною окрасою. Такі імена, як Сара Бернар, чи Джозефіна Дузе — це світила нового світового театру і без них ми не годні уявити собі цього нового мистецтва.

Теж і в розвою українського театрального мистецтва велика і передова роля припала українській жінці. Як у східній Україні так теж у Галичині вже з перших початків народження українського побутового театру українська жінка стає співтворцем українського театрального мистецтва та несе всі труди і турботи, які важкий шлях цього мистецтва вимагав від його творців. Коли зважити, що значення українського театру далеко виходить поза рямки самого театрального мистецтва, бо нашому театрові судилось відіграти передову роль в українському національному відродженні, тоді праця жінок, що присвятили себе українському театральному мистецтву, стає ще більша.

Вже поруч „батька українського театру“ Марка Лукича Кропивницького, українську сцену прикрашає яскрава зірка світового масштабу **Марія Заньковецька**. Заньковецька (власне М. Адамовська, народжена 1860 р. в Заньках, звідки сценічний псевдонім) — це одна з тих нечисленних сил світової сцени, які зовсім відповідають своєю грою великій місії театру. Її гра — це палке, сконцентроване зображення мук, тривог і перемог духа, бо глядач разом із нею переживав у своїй душі всі перипетії психічної боротьби персонажу та сповнявся у грі артистки почуттям активної любові до людей. Заньковецьку звичайно прирівнювали до славної трагічної артистки Дузе. Та критик Уманов-Каплунівський уважає, що нашу артистку можна сміливо ставити вище знаменитої італіянки. Дузе чарівно виконувала ролі жінок, що глибоко кохають, страждають через кохання, а Заньковецька не тільки драматична артистка: в неї теж невичерпне джерело комізму. Різноманітність артистичної натури належить тільки винятковим, щедро обдарованим талантам, осяяним сьайвом генія.

Друга визначна артистка того часу це **Ганна Затиркевич Карпинська**, родом Колтуненко (1856—1921). Її талант — може — не такий різносторонній, без такої трагічної глибини, але талант найоригінальніший між усіма корифеями української сцени, найсамобутніший, національно-український. Затиркевич — це вища точка саме побутового театру, найбільш з мистецького погляду вдосконалене досягнення українського побуту на

сцені. Той сам критик Уманов-Каплунівський говорить про неї, що вона „сама бадьорість, веселість, здоров'я, захоплює своєю непосредністю та кристалевою чистотою. Її надзвичайно удаються ролі сварливих і бравих бабів, що часто люблять чарку, здебільшого нещасливих і безталанних, які це безталання ховають під покривкою зверхньої веселості. Затиркевич мала дорогоцінний дар разом і смішити і зворушувати публіку до сліз. Ніколи не доходячи до шаржування, вона виключно впливала на глядача іскрами вродженого гумору, виразною мімікою, багатством голосу, мистецтвом переображення та різнобарвистими настроями“.

Побіч тих двох великих зірок українського театру захоплювали публіку у той час ще такі визначні артистки, як **Ганна Борисоглібська-Сидоренко** (народжена 1871 р.), що головно виступала у трупі Саксаганського, та **Любов Ліницька** (1866—1924), учениця Кропивницького, яка вславилась виконанням героїчних і лірично-драматичних роль.

Про Ліницьку писав відомий поет і театральний критик Микола Вороний: „Статурність постаті, експресія руху, дзвінкий і гнучкий з мелодійною вібрацією голос, прекрасна міміка, особливою красою якої були очі — карі, променисті, повітряні, що з чистими ліричними суму ніби покривалися ніжною вогкою хмаркою а в хвилину драматичного зворушення спалахували вогнем і кидали стріли блискавок. — все це разом з бурхливою хвилею молодого, сильного внутрішнього чуття утворювало ілюзію справжнього глибокого екстазу, який захоплював і зворушував публіку“.

Борисоглібська, не наслідуючи Затиркевич, але вповні самостійною творчістю дійшла також до найвищих досягнень у межах побутового репертуару. Виконуючи ті ж ролі що

і Затиркевич, Борисоглібська завжди вміла знайти свої індивідуальні, але разом із цим і суто народні та вельми типові ноти, такі характеристичні для сільської баби й такі разом із цим завжди оригінальні.

Тут згадати треба ще зо старшої плеяди **Меланію Загорську**, родом Ходотівну, (1837—1892), визначну українську співачку й акторку, подругу Опанаса Марковича в останніх роках його життя. У 60-их роках минулого сторіччя брала вона участь в українських виставах у Чернігові.

Та не лише великі сценічні таланти були важливі для розвою українського театру. У часи національного утиску, коли театр вів національну, громадську й політичну діяльність, театральному мистецтву присвятились також інші представниці українського передового жіноцтва та своєю діяльністю допомогли йому здобути висот.

Це були:

Марія Старицька (1865-1930), дочка Михайла Старицького, українська артистка та вчителька драматичного мистецтва. Проводила вона музично-драматичну школу, названу іменем Лисенка в Києві, звідки вийшло багато талановитих акторів.

Софія Старицька (1850-1927) дружина Михайла Старицького та сестра Миколи Лисенка, багато помагала чоловікові в його антрепренерській праці та виступала на сцені.

Людмила-Старицька Черняхівська (народжена 1868 р.), друга дочка Михайла Старицького, відома українська письменниця. Для театру написала драми „Гетьман Петро Дорошенко“, „Богдан Хмельницький“, „Милость Божа“, виступала теж на сцені у веселих дівочих ролях. Полагоджувала перед російським урядом справи дозволів на українські театральні вистави.

Ольга О'Коннор Лисенко, перша дружина Миколи Лисенка, співачка й артистка, найкраща виконавиця ролі Оксани в „Різдвяній Ночі“; виступала і в інших операх.

Наталка Лисенко, небога великого композитора, артистка, що починала на українській сцені та згодом перейшла до кінематографії і стала зіркою із світовим іменем.

Любов Яновська (народжена 1861 р.), письменниця, що збагатила український театральний репертуар такими песами як „Повернувся зо Сибіру“, „Дзвін до церкви скликає і сам в ній не буває“, „Нолі ме тангере“, „На зеленій Клин“, „Лісова квітка“ й інші.

Леся Українка, Ляриса Косач Квітка (1871-1913), велика українська поетка, що для театру написала цілу низку драматичних поем і драм: „Вавилонський полон“, „На руїнах“, „Кассандра“, „Оргія“, „Лісова пісня“, „Руфін і Прісцилла“, „Камінний господар“, „Боярина“ та інші.

З поміж артисток того часу ще треба згадати **Євдокію Боярську** (род. Богемську, 1862-1901), **Марію Тобілевич Садовську** (1855—1891), **Вірину Тимаєву** та й інших, які присвятилися для української сцени та помогли піднести наше театральне мистецтво до щораз кращих висот. (Д. б.)

ПРО ДОБРОБУТ В АМЕРИЦІ

Голова Ради Економічних Дорадників у Вашингтоні, Леон Г. Кайзерлинг, заявив що національна економія Злучених Держав досягла найвищого ступня добробуту в історії краю.

Він сказав що саме тепер в Америці є найвищий стан продукції і праці, і що вигляди до кінця цього року є добрі.

ЖІНКИ СТУДЮЮТЬ ФЕДЕРАЛЬНИЙ БУДЖЕТ

Ліга Голосуючих Жінок, з осядком у Вашингтоні, творить свій власний департамент студювання бюджету Злучених Держав. У тім департаменті працюватимуть жінки спеціалісти фінансової політики.

Голова організації, пані Лі, каже що перестудювати 40-біліонний бюджет федерального уряду це не є жадне страшне питання.

НОВА КНИЖКА! — ЗАМОВЛЯЙТЕ!

УЖЕ ДРУКУЄТЬСЯ

Вибір Творів Лесі Українки

В АНГЛІЙСЬКІМ ПЕРЕКЛАДІ П. З.

SPIRIT OF FLAME

Це є вибір поезій, драматичних поем і драм Лесі Українки в перекладі Персивала

Канді, з його довшим переднім словом (життєпис поетки і пояснення до творів),

під редакцією професора Колумбійського університету, Кляренса А. Маннинга

КНИЖКА НА 300 СТОРІН, З НЕВІДОМИМИ ДОСІ ЗНИМКАМИ АВТОРКИ,

В ГАРНІЙ ОБКЛАДИНЦІ \$4.50

Видає Союз Українок Америки

Замовляйте вже тепер

Ukrainian National Women's League of America

866 NORTH 7th STREET

PHILADELPHIA 23, PA.

С Ф У Ж О

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

Конгрес Світового Руху Матерей у Парижі

Щоденна преса принесла вістку про конгрес Світового Руху Матерей у Парижі та участь Світової Федерації Українських Жіночих Організацій у ньому. Конгрес відбувся у днях 6, 7 і 8 червня під гаслом „Мати в господарському житті“ Зіхалися представниці 29 держав та чотирьох бездержавних народів.

Почесним головою конгресу був президент Франції, Оріол, а у склад почесного комітету входили державні мужі інших європейських країн. На відкритті конгресу були представники французького уряду, чужинних амбасад та міжнародних установ. Першого дня увечері влаштовано прийняття в Елізейській палаті, де президент Франції привітав особисто кожну делегатку зокрема. Вже ці зовнішні рямці вказують на вагу й значення конгресу. Материнство це важна суспільна проблема, що набрала в розвою народів величезної ваги. Мати є „носієм людського поступу“, каже Світовий Рух Матерей. Від її психічних і фізичних сил залежить вигляд молодого покоління. Тому й не диво, що цьому її завданню присвячують державні народи стільки уваги.

Змістом конгресу була економічна сторінка материнства. Проблема ця була нераз причиною великих суспільних лих. Наприклад, упадок народин або явище безпритульних дітей коріниться у великій мірі в економічних переворотках. Конгрес намагався збагнути й запобігати оцим потрясінням родини. Тему розбито на чотири основні частини у формі рефератів. До кожного реферату були ще співдоповіді та невеличкі навітлення теми з точки погляду різних держав.

Теми головних доповідей були такі:

„Мати в родинній економіці, закони і звичаї“ — французенка Делягранж, короткі доповіді Бразилії, Канади, Мадагаскару, Китаю, Данії, Іраку.

„Мати в домашньому господарстві і домашнє господарство в державному господарстві“ — австрійка Гілтл, співдоповідь директора Інституту демографічних наук п. Даріка (Франція). Короткі доповіді України (З. Витязь), Єгипту, ЗДА, Німеччини.

„Витрати на соціальну й санітарну службу, викликані працею матері поза домом“ — швайцарка де Волф, співдоповідь канадійки Піно-Левелле.

„Економічні труднощі матерей та засоби їх усунення“ — італіянка Колліні, короткі доповіді України (реферат О. Сулими, в заступстві читала др. Піснячевська), Греції, Швеції, Литви, Швайцарії, Белгії, Білорусі, Голяндії.

Для нас перш усього важна тема й успіх обох українських доповідей, що їх виголосили представниці СФУЖО на конгресі. З браку місця не може-

мо тут подати дослівно обох рефератів. Заступимо це короткою характеристикою їх та виїнятками зо змісту.

Реферат п. Зінаїди Витязь мав за тему „Наслідки неспроможності української матері дбати за свою сім'ю“. Вона зсувала умовини прожитку пересічної родини в Україні, подаючи цифрові дані, що примушують майже кожну матір іти на заробітки. Це підкопує її здоров'я й доводить до крайнього упадку народин. Одночасно діти застаються без належної опіки. Це доводить частинно до побільшення числа молодечих злочинців, а частинно навіть до явища безпритульних.

П. О. Сулима схопила становище жінки в підсовітській Україні взагалі. Виїнятки з її реферату, подані в цьому числі, дадуть нам змогу зясувати собі хід її думок.

Враження від заторкнених проблем було величезне. Обі українки засипано признанням, їх вітали й розпитували. Секретаріят М. М. М. (Світовий Рух Матерей) зацікавився особливо проблемою української матері. На закінчення конгресу скликано окреме засідання відпоручниць недержавних націй. Щоб включити їх у Світовий Рух Матерей, секретаріят запропонував створити окрему секцію, в якій кожна з недержавних націй може стати членом та призначити туди свою відпоручницю.

Поруч із цим безпосереднім успіхом — важний для нас також вислід конгресу. Що дав конгрес у загальному — в економічному питанні материнства та в нашому зокрема?

Дискусії над рефератами довели до ряду резолюцій. Починаючи від упорядкування прав матері в господарстві, через піднесення заробітку батька родини, представництва матерей у всіх галузях продукції, до найважливішої тепер проблеми — житлового будівництва, що утруднює або й спинює тепер постання подружжя. Усі ці питання однаково заторкують усіх матерей світу, а тому й наших.

Але суттєвими для нас є резолюції конгресу в обороні гнблених і переслідуваних матерей світу. На першому місці стоїть протест проти схоплення грецьких дітей та домагання негайного їх повороту матерям.

Дальше конгрес М. М. М. домагається іменем матерей репресованих і засланих „у країнах, де немає пошани для святого права матері“ —

а) щоб їх не відділювали від родини та їхніх дітей, і

б) щоб звільнили їх від виснажливих робіт, що нищать їхнє здоров'я.

Третє домагання Світового Руху Матерей торкається матерей-скиталок. М. М. М. підтримує їхнє право пошани для родини та протестує проти

Мати в совітській Україні

(3 промови на конгресі матерей у Парижі)

На конгресі Світового Руху Матерей що відбувся у травні в Парижі, доповідь української делегатки п. Сулими перечитала п. др. Піснячевська. Доповідь була про українську жінку й матір в совітській Україні.

Подаємо оце кілька виїнятків з цієї доповіді:

Совітська конституція дає жінкам дуже приманливу картину їхніх прав. У статті 102 конституції української совітської республіки читаємо: „В УССР жінки одержують рівні права з мужчинами в усіх ділянках економічного, політичного, культурного і громадського життя республіки.“

„Можливість здійснити ті права є забезпечена через визнання за жінками рівних прав з чоловіками до праці, рівної плати, права відпочинку, соціального забезпечення й освіти, урядової охорони інтересів матері й дитини, через визнання за вагітними жінками відпустки із затримкою плати, через встановлення мережі шпиталів, осель і дошкілля.“

Так само описані права жінок також в конституції СССР у 122 статті.

Мусимо скаати що деякі права призначені жінкам у Совітськїм Союзі виконуються. Жінки звичайно приводять дітей на світ у шпиталах, вони можуть одержати освіту так само як і мужчины, й жадні професії не є закриті перед ними. Усе це правда. Однак було б найбільшою помилкою сказати що жінки Східної Європи авдячують свої права і спроможності совітському комуністичному режимові.

Національні соціальні революції народів Східної Європи у рр. 1917-1920 дали народам багато демократичних досягнень, а одно з головних було визнання рівних прав жінки з чоловіком.

Але під тоталітарним режимом у Совітськїм Союзі жінка усі ті права втратила, і хіба зосталась рівність у позбавленні жінки усіх прав.

Було і є в інтересі комуністичної влади виконати якнайбільш плянів продукції, а тому витягти жінок з домашніх обов'язків.

Під час п'ятилітки 1946-1950 совітська влада змала щоб затагти дітей дошкільного віку до дитячих садків. Плянують щоб до кінця 1950 в дитячих садках було 2,260,000 дітей. Це значить що сотні тисяч матерей примусять до стаханівської праці яка виснажує їх та передчасно старіє.

розділення родини й домагаться для них можливості нормального родинного життя.

Як бачимо, Світовий Рух Матерей гідно зареагував на кривди й лиха, завдані нещасним матерям потойбіч залізної заслони. Матері, що живуть у порядкованим життєм, що мирно виховують своїх дітей, відчули серцем безмежне горе тих, що позбавлені цих можливостей. Мати відчуває інстинктивно, що потоптання прав матері в одній країні захитує основи ладу, підриває віру в добро і поступ.

Можемо сказати тут без перебільшення, що є й велика заслуга в цьому обох українських доповідей. Обі доповідниці, як доповідями, так і в особистих розмовах чи інформаціях поглиблювали і скріплювали оте спочутливе наставлення Світового Руху Матерей, що довело до підвищих резолюцій.

Л. Б.

Дня 8 липня, 1941, президія верховного совіту видала приказ організувати вечірні групи дитячих садків, що значить що матерей забирали на нічну працю. Також було там щоб створити окремі домівки відпочинку для перетомлених вагітних жінок. Ясне, що це значить.

В Совітах жінки масово зганяли плід, наслідком чого народженість дітей значно упала. Тоді теж 8 липня, 1944, обіцяно допомогу жінкам, що посередно підтверджує кризу яку переживала мати в Совітах до того часу.

Це показує що за совітськими обіцянками для жінок криється погана чорна дійність.

Підчас жахливого голоду в Україні матері мандрували до західних областей, сподіваючись роздобути хліба для дітей. А коли вже роздобули і везли додому, звичайно енкаведисти відбирали від них цей хліб. Тоді розгравалися трагедії, бо матері в розпучі кидалися під локомотиви залізниць.

Жінка стала рівна з чоловіком у Совітах щодо видатності праці у важких умовах.

Хто бажав би дізнатися про ту правду, нехай перечитає собі повість „Вуглекопи“ що була друкована в совітськїм журналі „Знамя“ в 1948. Там описано, як в Донеччині жінки з чоловіками однаково важко працюють.

У журналі „Робітниця“ (1947, ч. 11) був опис відбудови Запорозжсталі, де описана найважча праця дівчат.

Сотні тисяч українських жінок, вичерпаних із сил важкою працею в совітських концентраційних таборах погибли в далекій північній Росії. Серед багатьох тисяч визначних українських патріоток були: Старицька Черняхівська, Зинаїда Тудуб, Олена Мурило, Мірза Авахянц та інші.

Слід пригадати що один з большевицьких лідерів, М. Гречуха, відверто заявив 7 січня, 1947, що совітський уряд знищить не лише українських повстанців але і їхні сім'ї.

ВИШИВАНА СУКОНОЧКА

Літньою порою хочемо причепурити наших найменших. У легкій батистовій суконочці дівчинка виглядатиме наче метелик.

Вишивана суконочка з батисту для 4-літньої дівчинки. Простий її крій дає змогу пошити її кожній молодій матері. Легкий хрестиковий взір ошадно розміщений по ґезці й на подолі.

Взір до суконочки, виконаний хрестиками. Походить із альбому взорів „Нової Хати“.

Великі мотиви покидані до подолі, вузький тяглий взірць біжить здовж ґезки, а малі віконця покидані по комірці й рукавчиках.

Чому не „доместик”?

Нова українська емігрантка в Америці, що шукає зарібкової праці (а як невеликий відсоток тих, що не можуть чи не мусять працювати!), не має багато можливостей вибору.

За винятком нечислених лікарів і медсестер майже не бачимо наших політичних емігранток, що можуть працювати по своєму фаху, відповідно до своєї освіти і кваліфікації, або таких, що мають змогу створити собі власний варстат праці. В 95 відсотках усі дані на тяжку фізичну роботу некваліфікованих сил.

Нова українська імігрантка в Америці, що живе у місті, має тільки вибір між фабрикою, а в т. в. американсько-українським говорі „клінуванням” (чищення б'юро, установ, дебільша в ночі) і працею в домашньому господарстві. Не місце тут аналізувати політичні й соціальні причини тих тяжких початків нашої нової політичної імігрантки в Америці та в інших краях переселення. Можна тільки зазначити, що це явище получене з кожною новітньою політичною еміграцією, починаючи від російської після першої світової війни.

Хочемо застановитись тут над причинами, чому з усіх вище згаданих можливостей зарібкової праці наші жінки найменше вибирають „джаб” робітництві в домашньому господарстві, т. ав. по американськи „доместик”. А в тім українська жінка завжди було доброю, охайною хазяйкою, любила господарську працю. Чому не шукає зайняття у цім фаху, тим більше що попит великий, а праця добре платна? Тільки небагато наших нових емігранток вдержується як доместик. Між іншим, усі вони з нашої інтелігентської верхівки, з високою освітою фахівці. Невже це тільки дивний збіг обставин? Другі пробують, але покидають працю скоро, огірчені, розчаровані, нещасливі часто залишаючися взагалі без праці.

Що більше, серед нової іміграції кружляють вістки, що ось то одна жінка дістала злосливу анемію з голоду, працюючи як доместик, інша окалічила при машині до гладження біля і т. і., а також до преси попадають різні нещасливі листи.

А про тих кілька одиниць, що вдержалися в тому фаху і вдоволені, кажеться, що вони мали виняткове щастя і трапили на виняткових людей, чи на особливі добрі та легкі умовини праці. Тимчасом маємо докази, що „щастя” в тому випадку дуже релятивне поняття.

Ось автентичний факт: В тому самому домі американського лікаря працюють як господині (гавскіпер) по черзі три українські імігрантки. (Одна з них там до сьогодні). Дві добре себе почувують, вдоволені, бо — як кажуть — праця не тяжка, люди гарні, багато часу для себе, два дні в тиждні вільні, а платня 30 дол. тижднево. Друга з черги, для якої здавалося б це місце мов виміряне (приятелі „зарезервували” ще перед її приїздом) молодда, самітня, з добрим знанням англійської мови — покидає свою працю по кількох тижднях „зламана психічно і фізично”, ще й ображена на людей, що їй таке місце припоручили.

Отже в тому самому домі, в тих самих умовинах дві „мали щастя”, а третя ні. Що це значить? Це значить, що вдоволення чи невдоволення з праці залежить від нас самих, від нашого суб'єктивного підходу і психічного наставлення. Ніяка праця до якої беремося з нехіттю, не може вдоволити ні нас, ні прадавця.

Ото і маємо першу та головну причину, чому наші жінки не йдуть на більш різноманітну, цікавішу і легшу працю „доместик”, а радше вибирають фабрику. Це є негативний психічний підхід до праці „служництві”, як на загал з погордою кажеться, до праці будітмо упокорюючої, до якої маємо закорузуле упередження, гіршої, тяжчої.

Безумовно нікому з нас не приходить легко це переставлення на нові рейки життя і думання, тяжко забути різницю між „колиш” і сьогодні. Але треба чейже стояти кріпко ногами на землі, не леліяти

мрій про поворот на батьківщину, але брати дійсність такою як вона є. Фізична робота для кожної людини, яка до неї не звикла, є прикра — але чому праця у фабриці має бути краща і більш підходяча, як в домашньому господарстві? Праця яку ми знаємо, яка є для нас більш „фаховою” і в якій ми й тут можемо у скорому часі бути кваліфікованими силами?

Тим які ще надто живуть минулим, пригадаємо, що на Західній Україні було чимало жінок, які працювали як господині в самітніх священників. Чи памятаєте їхні умовини праці? За мінімальною винагородою, від досвіта до пізної ночі при хатньому і сільському господарстві, без одного дня відпочинку. А тепер порівняйте з господинею (гавскіпер) в американським домі з точно означеними годинами праці, вільними днями, доброю платнею — не згадуючи вже про комфорт щоденного життя. Скажете, що господиня у священника мала поміч до „чорної роботи”. А ми маємо зате тут машин, які все об'легшують (н. пр. машина до прання!), маємо фірми, які фахово чистять вікна і долівку, і заробляємо чейже за один тиждень більше як ті за пів року або й за рік.

Нехиті до домашньої праці можна пояснити собі теж фактом, що наші жінки, які покинули рідний край, відлучились у воєнних, а зокрема повоєнних роках господарити, або господарили в більш як примітивних умовинах. Яка та „урівська” чи „ірівська” зупа не була б — її не треба було варити. Тих кілька літ без зайняття, праці і власного хочаб найскромнішого господарства, залишили безумовно своє відміне пятно. Жінка що кілька літ не мала нічого спільного з домашнім господарством, боїться цієї праці, або так від неї відвикала, що не має просто охоти.

Багато жінок, яким праця доместик підходила б, які не мають теж ніяких психічних комплексів, не беруть цієї роботи з причини незнання мови. Куди легше прятати б'юро — кажуть вони — чи сидіти при мертвій машинці, де з ніким не треба говорити, ніж бути в постійному контакті з людьми, не розуміючих їх мови. Початки без знання мови мусять бути тяжкі і не одну може це знеохотити. Але мусимо собі чейже здавати справу, що коли ми вибрали Америку як край нашого переселення, добровільно сюди приїхали і хочемо бути громадянами цієї держави, то скоріше чи пізніше англійську мову вивчити мусимо.

І от парадокс: не йдемо на працю доместик, бо не знаємо мови — а на ніяких курсах не опануємо її так скоро, як в щоденному, постійному перебуванні з американцями, серед буднів і свят їхньої хати, в колі їхньої родини. В американській хаті вільно не тільки мови. Пізнаємо тут людей, їхній спосіб думання і життя, вживаємось у цей новий, такий чужий для європейської людини світ.

А цей чужий нам світ є теж причиною неодоного розчарування, особливо коли згори підходимо до нього з певним упередженням або нехіттю. Кожний край, кожний народ має свій побут, свої звичаї, традиції і свої особливості. Американці не кращі але й не гірші за європейців — вони є просто інші, та не можна їх міряти нашою міркою. Під кутом тієї „іншости” треба й глядіти на людей і край, старатись їх розуміти та поволі включатися в цей новий світ.

Друге діло що скрізь є люди і люди. І не одна з нас може перший раз трапити на хазяйку, яка на засаді „плати і вимагаю” використовує домашню робітницю до краю її сил, використовує незнання умовин і мови. Та задля цього не треба зражуватись до праці. Чому не покинути негайно таке місце і не сказати собі оптимістично — „другий раз буде краще”? І напевно буде краще, хочаб тому що маємо досвід, маємо за собою, що першу, дорого заплачену лекцію. Не забуваймо теж, що час є нашим найкращим союзником і помічником. Кожний тиждень дає нам більше досвіду, тієї так ціненої в А-

мериці „експірієнс”. Вчимося щораз те скоріше, зручніше працювати, шадити сили. З перспективи часу інакше теж уже дивимось на нове життя, нове оточення і нашу працю.

А тепер візьмим до уваги теж практичну сторінку. Одним з головних аргументів проти доместик є більше годин праці, а менше вільних днів як у фабриці чи при „клінуванні”. Правда, у фабриці працюєте тільки 8 годин (не рахуючи часу на доїзд). В хатньому господарстві праця триває здебільша 11-12 годин, але в тому треба рахувати півтори години на сніданок, обід і вечерю. Завдяки різноманітності праці можемо її собі так уложити, що продовж дня можна ще мати бодай годину для себе. Але коли брати навіть найбільш песимістично, то ніколи більш як 11 годин не працюємо. Після звичаєвого права роботу кінчимося „по вечері” і тоді маємо вже цілковито вільний вечір для себе. Фабрична робітниця приходиться втомлена до хати і починає щойно роботу, яку ми робимо саме в годинах праці: прибирає хату, варить, пере, прасує. Чи може вона в 7 годині вечора сісти вже так спокійно як ми, читати книжку? А вільні дні? Ми маємо у місяці 6 днів „оф” — вона 8. І знову треба порівняти, як виглядають ті вільні дні у нас, а як в неї. Скільки то хатньої роботи відкладається на ту суботу-неділю.

Колиб так взяти олівець в руки і додати години праці фабричної та хатньої, то напевно вийде більше як 11 годин, і куди менше часу для себе.

А вітм і робота доместик не осереджує так усіх наших думок, як праця при прецизній фабричній машині, і цих 11 годин є куди легші як тих вісім.

А фінансова сторінка? Скільки алишається „на чисто” фабричній робітниці після заплачення хати, світла, опалу, прохарчування?

Доместик не має ніяких витрат і зароблені гроші їй залишаються, так що куди більше може заощадити та по кількох роках думати про власний варстат праці.

В американським домі маємо абсолютно все: гарну кімнату з лазничкою, харч, одяг до праці. Невже не мають це самітніх жінок, які по приїзді до Америки тиняються по чужих хатах, мешкають десь кутом? Чи не тужать вони по таборових злиднях саме за такою власною, уютною, теплою кімнаткою, з радієм і всякою вигодою?

Можна б ще розуміти вибір фабричної праці, якщо вона давала б якісь вигляди на майбутнє, була початком якоїсь „карієри”. Але поза невеличкою підвишкою платні — одинокий вигляд хіба те що фабрика буде „слов” і працю втратиться.

Багато наших нових імігранток не йдуть на роботу доместик з річевих суб'єктивних і об'єктивних причин. Кожний такий річевий аргумент є завжди переконливий. Але так само багато є жінок які цих аргументів не мають і сидять без праці, залежні, матеріально від родини або й чужих. Багато є теж таких, які постійно працює змінюють, переходять від одної фабрики до другої, вічно невдоволені, завжди в пошукуванні „чогось ліпшого”.

Для тих всіх, зокрема жінок самітніх і старших, „джаб” в домашньому господарстві являється чи не найкращим засобом улаштувати себе на початок в Америці.

Підкреслимо ще раз на початок, на перший рік, два, три. Нікому з наших нових імігранток не бажаємо вікувати при тім варстаті праці — вважаємо тільки його як добрий засіб включити себе в американський світ, як переходовий етап до кращого життя-буття в нашій новій батьківщині. Так підходім до праці в домашньому господарстві розумно і спокійно, без нехіти а з життєвим оптимізмом, берім її радше на весело, а не на трагічно („до чого ми докотилися”) — на напевно не буде стільки розчарувань, непорозумінь, жалів.

„Тейк іт ізу” — перш усього психічно, але не забуваймо шадити і наші фізичні сили.

„Тейк іт ізі”!

Олена Шепарович.

Наше жіноцтво в Бразилії

Хоч Бразилія була здавна переселеною країною, куди прямували наші люди, проте тепер не стягнула надто багато переселенців. Щойно конгрес українців, що відбувся в лютім п. р. в Куритібі, звернув увагу на українську громаду Бразилії. На конгресі порушили також справу організації жіноцтва.

У висліді бачимо такі резолюції:

Ч. 12. Конгрес закликає товариства творити секції охорони дітей і опіки над молоддю.

Ч. 13. Також в ділянці організації жіноцтва конгрес звиває товариства творити жіночі секції, які займуться: 1) справою ширення знання з ділянки домашнього господарства, 2) народного мистецтва, 3) ведення культурно-освітньої діяльності серед загалу українського жіноцтва.

Як бачимо — конгрес звязав обі ці ділянки разом. Справа організації жіноцтва стоїть немов на дальшому плані, тоді коли вона може стати підвалиною першої, дбаючи теж про збереження нашої молоді.

Дотепер жіноцтва Бразилії гуртувалося в невеликих гуртах при різних установах. Тому й слід асувати собі які існують. Хліборобсько-освітній Союз зібрав переважно давніх імігрантів. При ньому існує жіноча секція, яка влаштує свята і сходини. Хто стоїть на її чолі, не вдалось нам ствердити. Друге з черги товариство, основане в 1947 р. це Товариство Прихильників Української Культури. Членами того товариства можуть бути українці і бразилійці. Гуртує воно переважно новопрібулих. Згідно з напрямними конгресу, має вонс вже секцію охорони дітей і опіки над молоддю і секцію жіночу. Першу очолює п. Марія Мудрик, а другу п. Наталя Лабяк. Обі ті секції обов'язує тісна співпраця. Третє товариство, засноване в 1949 р., „Соборність” в Сао Павло, об'єднує виключно новопрібулих і згідно з

вимогою уряду не можуть туди належати українці, роджені в Бразилії. Це товариство має теж жіночу секцію, яку очолює п. Ніна Тихоненко.

Поволі розробляється праця у цих секціях. Грунт для праці непригожий, бо мало є сил вправних у громадській роботі. Але при добрій волі та запалі провідних жінок праця посувається вперед.

ДИТЯЧІ САДКИ

Дитячий садок являється одним звеном великого ланцюха, що допоможе нам зберегти нашу дітвору. Він зможе розвинути рідну мову в дітвори й розв'яже батькам руки, що часто обое у праці. Нажаль основини садків натрапляють на труднощі матеріального характеру. Мешкання й обладнання садку та оплата двох сил вимагають вкладу, а його новопрібулі зразу не можуть виложити. Тому спроби влаштування садків дотепер не дали багато. Наприклад садок дитячий у Виннипегу, проіснувавши пів року, не міг удержатися.

Проминув якийсь час і знову беруться за те діло українські громади. Насліла вістка що українці в Рочдейлі (Англія) мають уже досвід від влади на відкриття садку. З кішнем червня урухомлюють його.

Провід садку обіймає фахова вчителька Марія Лукяненко. Зачуваємо, що українці в Рочдейлі збирають фонди на купно українського дому. Догідне мешкання є дуже важним чинником в урухомленні садку.

Також і Торонто (Канада) наспіла вістка, що з днем 1 травня почав там працювати дитячий садок під керівництвом п. Завадівської.

До власного дитячого садку прямує Жіноче Об'єднання в Каракасі (Венеуєля). Воно алежне там від купна українського дому, а що площа вже є то можна сподіватися що й дім введові постане.

Л. Б.

при Громадській роботі

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Пресовий Фонд Нашого Життя

Товариство Жіноча Поміч, 3 відділ СУА, висилає \$51 на пресовий фонд Нашого Життя, які члени зложили на зборах 13 травня.

По \$5: Марія Марусевич, Єва Кобзар, Анна Либа, по \$3: Анна Юсик, Марія Гарасимчук, по \$2: Марія Харамбура, Анна Васильців, Текля Дякович, Ольга Шуст, Анастазія Ковальська, Марія Чума, Пазя Дата, по \$1: Б. Груховська, Магда Слободян, Анастазія Хархан, Марія Гаврилівич, Катарина Крупник, Розалія Хорек, Анна Андрусак, Текля Хота, Геня Добрянська, Тетяна Солтсік, Текля Куніцька, Текля Данилик, Антоніна Кавицька, Марія Шевчук, Анна Матчак, Мей Балаш, разом \$51.

БРУКЛИН, Н. Й.

Із життя 21 відділу СУА

Місячні збори 21 травня були дуже численні, бо того дня з'являлося 25-ліття СУА при співучасті 53 від. „Дочок України“ у Брукліні.

Наради пройшли ділово, приступили до відділу чотири нові членки, а вечір був назначений виключно на ювілей.

При столах засіли до скромного підвечір'я понад 70 членок. Голова п-і Бодак відкрила ці сходи, віддаючи пошану СУА та відспівано гімн Со-

юзу Українок.

Секретарка відчитала реферат, у якому так гарно представлено повну ідею та завзяту працю одиниць в урядах Централі СУА. Вони, не зважаючи на труднощі, зуміли створити таку поважну жіночу організацію, шановану не тільки своїми але й чужими.

На салі панувала тишина й повага. Переходили перед очима в уяві знані нам зі світлин працівниць, що давали приклад витривалості новому поколінню. Рік за роком проходив у праці, аж дійшов до срібного ювілею.

По скінченні реферату зірвались оплески на славу своєї Централі то її провідниць. Дохід з цих сходин призначено для Ювілятки СУА.

А тепер декілька слів про працю нашого 21 відділу СУА у Брукліні. Прибувають нові членки як із самого Брукліна, так і нові імігрантки. Сходи стають щораз численніші. Радо допомагають членки через відділ всі важні цілі поважними датками, не забуваючи за хворих скитальців у Німеччині.

Також виказують членки багато справді золотого українського серця поміччю у спровадженні скитальців та щирою опікою над ними.

Складають радо на кожних місячних зборах додаткову вкладку на цілі Централі СУА, та радо закупають книжечки та „Громадянку“ з Німеччини. Також збільшилось число передплатниць Нашого Життя.

У червні відбулось гарне „Свято Батька“, на яке крім батьків запрошено представників установ. По молитві та промові п-і голови Бодак пішли вітання. У веселому настрою переведено це свято, в якому старі й нові імігранти злилися в одну рідну громаду — з одною вірою та надією у серці.

СУА у Брукліні починає тепер підготовку до свого 20-літнього ювілею.

Ірена Домбчевська, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Академія в честь Ольги з Левицьких Басараб.

Дня 19. лютого товариство Дочки України, 22 відділ СУА в Шикаго, уладив святочну академію в честь Ольги з Левицьких Басараб в залі парохії св. о. Ніколая.

В 12 годині вполудне о. ігумен Андрейчук відслужив панахиду за душу героїні.

В 5 годині почалась академія.

Голова п. А. Федуняк, відкриваючи академію, згадала про героїську смерть Ольги з Левицьких Басараб, яка згинула вночі з 12 на 13 лютого, 1924 р., у львівській тюрмі від нелюдських катувань польської поліції. Рівночасно п. Федуняк сказала, що шануємо пам'ять тих всіх, що пішли її слідом і в боротьбі зложили найвищу жертву за волю України. Підчас закінчення слова п. А. Федуняк дві малі дівчинки в народних строях внесли лавровий вінець і поклали у стіл портрету сл. п. Ольги Басараб, як вислів пошани для пам'яті мучениці. Встанням з

місць і однохвилинною мовчанкою привітні вшанували пам'ять героїні.

Другою точкою був виступ хору церкви св. о. Ніколая під проводом п. Д. Іванкова. Хор відспівав гімн „Далека Ти, а близька нам“ і пісню „Почаївська Божа Мати“, а потім мала декляматорка п-на Пришляк дуже добре продеклямувала вірш О. Бабія „Смерть Ольги Басараб“.

Змістовний і речевий реферат про життя і діяльність Басарабової склала п. Уляна Целевич. Дальшою точкою був виступ солістки п. Лілієн Опиханої Іванюкевич, яка відспівала „Ой гляну я, подивлюся“, „Розжалобилася душа моя“ і „Ой впав стрілець“ Акомпаніювала п. Галя Опихана Федорців.

Потім п. Ольга Заброцька продеклямувала „На могилі Ольги Басараб“ Мусійчука, що на присутніх зробило сильне враження. Останньою точкою був виступ хору СУМ-у під проводом п. Дуба. Хор проспівав „Коли ми вмірали“, „Слава героям“ і „Що то за прапор“. Академію закінчено українським національним гімном.

Секретарка.

Привітання

п. д-р Софії Парфанович

Товариство Дочки України, 22 відділ СУА в Шикаго, дня 12 квітня в 1 годині сполудня улаштував прийняття для п. д-р С. Парфанович, визначної жінки діячки, публіцистки й авторки.

При вході на залю управа привітала п. д-р С. Парфанович, а п. А. Федуняк, як голова, (Продовження на стор. 10-ій)

Олена Залізник

Початки українського жіночого руху

2)

Перше жіноче віче у Стрию 1893 року, це знову дальший етап у громадській праці жінок. Передові жінки того часу, під проводом Наталі Кобринської, закликають жінок до активності на громадському полі і до праці над собою — до самоосвіти. Їх голос більше впевнений і рішучий, звертається з протестом і домаганнями до жерманічів держави.

Жіноче віче у Стрию започатковує висилку петицій до міністерства освіти у Відні у справі допущення жінок до середніх шкіл, клясичних і реальних гімназій.

На дев'ять націй, що входили тоді у склад австро-угорської монархії, українки були третіми (по австрійських німкнях і чешках), що домагались допущення жінок до середніх шкіл.

Крім справи навчання жіночої молоді, порушено на вічу у Стрию ще другу, не менше важну справу, дитячих захоронок по містах і літніх дитячих садків на селах.

90-ті роки в Галичині то час стихійного творення жіночих організацій. Хоч перше товариство у Станиславові не розвинулось, зате зерно почину не пропало. Алманах теж розбудив зацікавлення, показав шлях.

З різних жіночих товариств, що постають по містах Галичини, на першому місці стоїть „Клуб Русинок“ у Львові. На перші роки діяльності „Клубу Русинок“ припадає його праця збирання народних вишивок, писанок, різь, виробів зо шкіри і металю та записування народних пісень і інших етнографічних матеріалів. Працю ту переводили при допомозі своїх членів, що жили по селах. Цінну свою етнографічну збірку виставляв Клуб Русинок на краєвій виставці у Львові і дарував потім музеєві імені Шевченка, а взори вишивок видав окремим альбомом.

В ті часи поставало у Львові багато різних організацій і товариств для ведення окремих справ. Також і жінки з Клубу Русинок давали почин до закладання нових організацій на терені Львова. Там постала думка створення жіночої господарської організації, яку названо „Труд“. Завданням його було виховувати жіночу ремісничу молодь та давати їй заробіток у своїх варстатах. Ремісничка школа і бурса були головним завданням

кооперативи „Труд“ на протязі 40 літ її існування аж до найновіших часів.

Ініціатива створення української дівочої виділової школи у Львові вийшла також від членів Клубу Русинок, а першою директоркою тієї школи була Марія Білецька, найактивніший член Клубу Русинок на протязі довгих років. Для опіки над тією школою основано „Руське Товариство Педагогічне“, яке в пізніших роках під зміною назвою „Рідна Школа“ розрослося в централю всього народного і середнього приватного українського шкільництва. Також з ініціативи жінок основано у Львові захоронку для малих дітей. Потребу захоронки підняла вперше Кобринська на вічу у Стрию. Кинений нею клич знайшов широкий відгомін, хоч значно пізніше. Товариство „Українська Захоронка“ у Львові, в яким працювали жінки, розрослося згодом в централю, що опікувалася передшкіллями, захоронками й дитячими садками.

Клуб Русинок опікувався також українськими львівськими студентами і провадив для них дешеву харчівню, яка до часу збудування Академічного Дому, містилася в будинку „Труду“. Особливо опікувалися студентами під час масових арештувань студентів у зв'язку із заворушеннями на університеті, коли то українські студенти вели акцію за українізацію львівського університету.

З ініціативи членів Клубу Русинок основано Товариство Опіки над Служницями. Тоді в самому Львові було кілька тисяч українських дівчат, що працювали як домашні помічниці по чужих, польських та жидівських домах. Потребували вони і національного освідомлення і поради та підтримки в різних справах, що випливали з їхнього службового відношення до працедавців. Клуб Русинок мав локальний характер, але часто виходила від нього ініціатива для інших жіночих організацій в краю.

Провідницями і визначними членками Клубу Русинок були: Марія Білецька, Ольга Барвицька, Германа Шухевичева, Олімпія Лучаківська, Марія Грушевська, Валерія Коцовська, Олена Гнатюкова, О. Роздольська й інші.

Не була я членом цього товариства, однак як молода дівчина, як член „Кружка Українських Дівчат“, була добре поінформована про його працю, а всіх названих жінок, що були дочками чи дружинами найвидатніших тоді українських громадян, знала я особисто і з деякими стрічалась пізніше у праці „Жіночої Громади“.

Різні жіночі організації, що поставали по більших містах Галичини (Тернопіль, Перемишль, Коломия, Стрий, Бережани, Рогатин) під різними назвами, хоч і не були об'єднані в одну цен-

Продовження зі стр. 9-ої вітаючи її в імені товариства, вручила китицю квітів.

Теплими словами вітав її також о. ігумен Андрейчук.

Про творчість п. д-р С. Парфанович говорив д-р О. Бабій, а п. Уляна Целевич на основі своїх споминів згадала про її громадську діяльність.

П. І. Подола, голова контрольної комісії, побажала їй добрих успіхів на американській землі.

П. д-р С. Парфанович зворушливими словами дякувала за таке тепле й щире привітання. Стріча пройшла у дружній атмосфері і тяжко було розставатися з милим і дорогим гостем.

ШИКАГО, ІЛЛ.

З діяльності 22 відділу СВА.

На терені Шикаго справи Союзу Українок поволі наладжуються та щодня число членів збільшується й по сьогодні є коло 75.

Переслали ми через нашу фінансову секретарку \$25 на видання творів Лесі Українки. Підготовляємося до академії для вшанування пам'яті Лесі Українки, що має відбутися з початком вересня, а дохід з академії призначаємо на видання її творів в англійському перекладі.

Переслали ми цього місяця \$15 на конвенційний фонд СВА. Усі зобов'язання нашого відділу для організації ми виконали і грамоту одержали, за яку щиро дякуємо.

Сьогодні ми одержали анкету-квестіонар і реферат. Анкету-квестіонар вишлемо в найближчих днях.

У квітні відбулась весняна забава улажена нашим відділом.

Час від часу відбуваються реферати на різні актуальні теми.

Цього року наш відділ запланував улажити виставку українського народного мистецтва.

При нашому відділі організований дитячий драматичний гурток, який мав би виступати в радіо і на імпрезах.

Тому, що деякі наші членки працюють вночі і не мають змоги бути на наших сходинах, ми рішили для них зробити додаткові інформативні сходи в неділі.

Щоб збільшити наші фінанси рішили ми зробити осінні вечорниці в жовтні.

Про дальшу нашу працю будемо Вас своєчасно інформувати. А. Білецька Федуняк.

ШИКАГО, ІЛЛ.

На пресовий фонд

На останніх місячних сходинах Союзу Українок від 22, яке відбулося 13 червня, був прочитаний реферат з нагоди 25-літнього ювілею СВА, надісланий Централю. З цієї нагоди рішено вислати \$15.00 на пресовий фонд „Нашого Життя“.

Члени нашого відділу просять, щоб Централь подбала, щоб в поодиноких числах „Нашого Життя“ були поміщені взори та крої українського народного строю. Також є побажане, щоб були поміщені статті з порадами для господинь.

Прошу, якщо можливе, вислати на мою адресу твори Лесі Українки англійською мовою. А. Білецька-Федуняк.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Свято Матері

Дня 10. травня виділ 28. відділу Союзу Українок в Ньюарку, улаштував для своїх членкинь Свято Матері у своїй домі вці пр Централі. Свято відкрила промовою голова п. Анна Настюк.

Про традицію Свята Матері на рідних землях і тут в Америці говорила секретарка Олена Гординська. Потім, членкиня п. Софія Воробець, знана нюарська солістка, відспівала пісню „Аве Марія“ яку присутні вислухали стоячи. П. Оксана Равш із великим чуттям віддеклямувала частину поеми „Наймичка“ Шевченка, в якій зображено долю української матері, а пані Василів виголосила поему до Матері свого власного укладу.

Після цього відбулась перекуска з товариською гутіркою в незвичайно дружній і теплій атмосфері. На заклик п. Сидорович приєднати зібрали \$11 з призначенням на Фонд Матері й Дитини. Гроші відіслано до Централі СВА в Філадельфії.

О. Гординська секретарка

ВУНСАРЕТ, Р. АП.

Відеодити голови СВА

З нагоди приїзду голови СВА, п. Олени Лотоцької, до Бостону, куди вона була запрошена промовляти на конвенції Генеральної Федерації Жіночих Організацій, ми запросили її до себе.

Після концерту, який тоді відбувся у нашій громаді, зійшлися членки, щоб привітати і погратувувати п. Лотоцькій

за її таку успішну 25-літню працю для СВА і за признання яке здобула між американським жіноцтвом, бо вона перша українка що промовляла та інформувала Генеральну Федерацію про нашу працю і змагання українського народу до волі.

Пані Вецаль, голова місцевого відділу СВА попросила всіх на перекуску. Після відспівання гімну Союзу Українок вона привітала дорогу гостю, коротко згадуючи про її заслуги та невтомну працю для організації з якої ми тепер горді, бо Союз Українок здобув собі добре ім'я в цілому світі.

Пані Лотоцька привітала членок, оповіла про труднощі які з успіхом переборено та про радість з приводу прийняття до Федерації, а далі про жіночу працю в українським народнім житті; казала, що українка сьогодні свідомо громадянка, а маючи великі здібності, може багато досягти своєю щирою працею. Тож пізнаймо себе самих і не почуваймо себе меншеартісними.

Пані Вецал передала нашій заслуженій голові скромний дарунок і всі приявні відспівали їй Мюгая Літа. Пані К. Лаба передала привіт від сестрицтва та побажала кріпкого здоров'я, а п. Н. Камфонік вітала від відділу У. Р. Союзу.

При кінці переведено збірку яку поділено так: \$10 на пресовий фонд Нашого Життя, \$10 до Централі з нагоди 25-літнього ювілею та замовлено на початок 2 книжки творів Лесі Українки в англійській мові.

Марія Колісник.

(Продовження на сторони 12)

тралю, так мали дуже подібні завдання: ширити національну свідомість, гуртувати і виховувати жінок до громадської праці, та збирати фонди на різні культурні і добродійні цілі.

В Перемишлі, осідку першої української жіночої школи, довгі роки працювала Примівна, директорка того виховного заведення, Інституту для Дівчат, яка виховала сотні молодих українок на добрих патріоток і характерних, активних громадянок.

До першої світової війни працювали в перемиській жіночій організації ще такі визначні жінки, як Ольга Ціпановська, малярка Олена Кульчицька і її сестра Ольга, Ольга Коренцева, Кліментина Авдікович.

У Стрию організували жіноцтво того часу Осипа Бобикевича. Ольга Тишинська та Іванна Вітковицька.

В Рогатині активною організаторкою жіноцтва була Аркадія Гургулова, в Тернополі Антонина Кордубова, в Самборі Наталія Чайківська, дружина письменника Андрія.

У Коломиї була першою головою Францішка Кобринська, дружина лікаря, що хоч польського роду, дуже прислужилась до розросту організації. Спільно з нею від самих початків працювали — Кульчицька, Мельникова, Слюзарева, Весоловська (сестра редактора „Діла“), Вітвицька, Гонтова, а головню теперішню голову СФУЖО Олена Кисілевська.

Як вияв шукання нових доріг і відмежування „молодих“ від „старих“, треба вважати оснування другого жіночого товариства у Львові. В початках дев'яťсотих років оснувано „Кружок Українських Дівчат“, товариство, в якому, як вказує сама назва, мала гуртуватись українська жіноча молодь. Ініціативу до його оснування дали: Наталка Будзиновська, Дарія Шухевичівна (дочка полови Клубу Русинок), О. Жураківська і дочка відомого письменника Настя Грінченко, яку батько післав з Києва до Львова для студій українознавства.

Еманципаційні змагання жінок набирали тоді щораз конкретніших форм і з домаганнями феміністок почали щораз більше числитися в різних країнах Європи. Перед у цім вела Англія.

Молоді організаторки Кружка Українських Дівчат поставили за мету популяризувати феміністичних клічів серед українського громадянства загалом, а серед молодого жіноцтва зокрема.

Коли старші жінки з Клубу Русинок вели суспільну і харитативну працю для других, молоді членки нової жіночої організації звертали всю увагу на працю над собою, на самоосвіту. Комплетували бібліотеку в українській і чужих мовах, не тільки

твори найновіших письменників красної літератури, але й наукові праці, головню із суспільних наук, філософії та природи. Улаштували серії публічних відчитів, до яких запрошували тодішніх визначних письменників і учених (Франка, Грушевського, М. Ганкевича).

У лютні 1904 р. товариство скликало перше жіноче віче на львівському терені, з домаганням рівних політичних прав для жінок. Реферати виголосили: С. Данилевич — про завдання й організацію нашого жіноцтва, Е. Тишинська — про організацію прилюдних університетських викладів, К. Лозенко — про становище жінок в суспільстві. Особливо зацікавила всіх остання доповідь. Катря Лозенко-Голіцинська була політичною емігранткою з наддніпрянської України. Добре обдуманий і палко виголошений її доклад знайшов признання і в тих мужчин, що прийшли на жіноче віче із скептичним наставленням. Пригадую цей момент добре, бо мені, як молодій гімназистці, доводилось тоді секретарювати.

Того року видав Кружок Українських Дівчат огляд історії жіночого руху, написаний Константиною Малицькою, під заголовком „Про жіночий рух“. Книжка була довший час одинокою у нас працею того роду, а вже само ім'я авторки свідчить про її вартість.

Рік 1904 взагалі позначився в житті товариства. У тому році Наукове Товариство імені Шевченка з почину М. Грушевського перевело курси українознавства. Зіхалось багато молоді, особливо з Наддніпрянщини. Прибули дочки відомого українського мецената Ганна й Вікторія Чикаленки, студентки Дверницька, Андріївська та інші. Зустріч та виміна думок з ними були великою заохотою до праці для молодих галичанок.

Черговою справою, що нею зайнявся Кружок, була пропаганда за оснуванням дівочої гімназії. З тією метою скликано віче у грудні, 1905, де промовляли Наталка Будзиновська, Северина Данилевич і Дарія Шухевич. А недовго потім оба львівські жіночі товариства скликали віче, щоб запротестувати проти виборчої реформи, неприхильної для українців.

Як бачимо — від першого почину у Станіславові минуло ледве 20 літ, а в житті нашого жіноцтва стала велика зміна. Існувала не тільки сітка жіночих організацій для праці над собою, але жіноцтво ставило домагання у своїх справах, а також висловлювалось у політичних питаннях.

Назрівала потреба жіночого часопису. Дня 1 березня, 1908, вийшло перше число жіночого часопису „Мета“, що взяв собі за ціль „розбудити загал жіноцтва до суспільного життя та організувати його в ряди свідомих громадянок“.

(Д. б.)

Junior League Section

HELEN MURAL, Junior Vice-President UNWLA, Contributing Editor, OUR LIFE

Juniors and Seniors Work in Harmony

On May 21, 1950, the Philadelphia Council of the Soyuz Ukrainok celebrated the 25th anniversary of the founding of the Soyuz Ukrainok of America. The council is comprised of representatives from each of the eight branches of Soyuz Ukrainok in the city of brotherly love. The purpose of the council is to unify and coordinate the various activities of the individual branches in the best interests of carrying out the ideals of Soyuz Ukrainok.

On this auspicious occasion, I'd like to give a well deserved pat on the back to our Junior League Branch 52. They have never failed to meet any request for help and cooperation in all undertakings of the Council. Mrs. Stephanie Wochok, one of its very active members, was a hard working and efficient secretary for the anniversary committee. Mrs. Wochok is a member of the Executive Board of Soyuz Ukrainok, being Chairman of Exhibits. She is corresponding secretary for the Philadelphia Council and also represents Jr. League Soyuz Ukrainok in the Pennsylvania Federation of Women's Clubs where she is also corresponding secretary.

Mrs. Lotty Hoptiak, charming president of Br. 52 extended greetings and congratulations plus a \$10 contribution from the branch when she was called on to speak at the banquet. She spoke to us in Ukrainian which is always music to the ears of us old country Ukrainians when spoken by American born Ukrainians.

Miss Luba Holowaty never refuses her services when the council is scouting for talent for their affairs. For the anniversary concert she played her violin thrillingly well. This artistic young lady is the youngest member of Br. 52, attends the University of Pennsylvania on Board of Education scholarship, is recipient of the Soyuz Ukrainok Music Education scholarship, and teaches violin at the Presser Studios.

Delicious cookies served at the anniversary dinner were made and donated by Mrs. Stephanie Wochok and Mrs. Helen Streit. Miss Ann Hrib and Mrs. Lotty Hoptiak were very lovely and efficient waitresses at the affair.

It is extremely gratifying to us older members of Soyuz Ukrainok to watch this young branch show every inclination of being able to take over the reigns of our beloved Soyuz Ukrainok in the not too distant future. In their 13 years of continuous existence as a Soyuz Ukrainok branch they have worked diligently and well in furthering

the ideals of Soyuz Ukrainok and consequently of Ukrainian heritage. During this time five of their members have served on the executive board of Soyuz Ukrainok — Mrs. Helen Streit, Miss Alice Wasylenko, Mrs. Amelia Bochey, Mrs.

Soyuz Ukrainok Featured on the Radio

On Club Calendar, a radio program dealing with the activities of the New York Federation of Women's Clubs and its member organizations, the Ukrainian National Women's League of America took the spotlight several years ago. Soyuz Ukrainok Branches in the greater New York area are affiliated with the Federation.

The following is a summation of the broadcast which was arranged by Mrs. Lyonel Robinson, Co-ordinator of Radio Council Activities for the Federation, with the help of Mrs. Janet Bencal, UNWLA Organizer:

"This morning I'm just brimming over with news of another sister-nation group. This time it's the N. Y. Council of Ukrainian National Women's League of America. The women of this organization are not just interested in bringing to us first-hand information of their own patriotic brave nation but are always on the alert to offer their services to our federated group in any capacity which benefits us. They have always been willing and eager to help us in our entertainment efforts, giving exhibitions of their native folk dances and letting us hear their Ukrainian music, both vocal and instrumental, in this way letting us see, hear, and appreciate how gay and happy Ukrainian life used to be—and still could be—if only they were free to live as they choose. Along with these generous contributions of entertainment, they have taken active part in every philanthropic undertaking our Federation has sponsored.

"A brief outline of the history aims and objectives of this organization will interest you all, I'm sure. In May, 1925, an outstanding scholar and educator came here from Ukraine to attend a meeting of the International Council of Women. This was Mrs. Anna Chikalenko Keller. She learned while here that five Ukrainian Women's societies located in both New York and New Jersey had banded together and formed a temporary committee and had sent a delegation to this International Council. She was so impressed with their efforts and enthusiasm that she pre-

Julia Letnauchyn, and Mrs. Stephanie Wochok.

Since May 21st was a celebration for the anniversary of 25 years of Soyuz Ukrainok, I know you all join me in congratulating this wonderful organization and wishing them continued success. And also I know you all will join me in thanks and appreciation to Junior League Branch 52, the oldest Jr. Branch in Soyuz Ukrainok.

the culture of Ukraine. Another pledge was to help Ukrainian women immigrants who were undertaking to become naturalized American citizens.

"A great deal of the pioneer work of this organization was done by Mrs. Helen D. Lototsky. Through her efforts the league at the present time is a closely-knit organization with branches in all the larger cities of North America. These branches hold regular meetings, national conventions, and follow a definite program of both educational and social activities.

"Any talk of this organization would be incomplete without at least a mention of its work on behalf of the Ukrainian people abroad.

"This group has collected thousands of dollars for such purposes as aid to invalids of the Ukrainian War for Independence, war orphans, victims of floods and famine and the epidemics which usually follow these disasters.

"In November 1948 a World Congress of Ukrainian Women was held in the United States in the city of Philadelphia. The theme of the Congress was well chosen. It was "Freedom and Independence," sanctity of personal liberty, family life, worship and education. Delegates from all over the world attended and according to a report given to me by Mrs. Bencal, who attended all the meetings, the Congress was a decided success. At that Congress the World Federation of Ukrainian Organizations has been formed.

"I've just time to say that the N. Y. City Federation of Women's Clubs extends its sincere good wishes for a speedy end to all the problems of this brave group of women and their relations."

The third anniversary celebration of Olena Teliha Branch, Detroit, Mich. Seated in the front row from left to right are: Mrs. Katherine Risko, Historian; Miss Olga Kachner, Program Chairman; Mrs. Justine Nelligan, President; Mrs. Sonia Haves, Vice-President; Miss Rose Slupecki, Treasurer. The portrait of Olena Teliha held by the Misses Josephine Popowicz and Helen Sedorak was painted and presented to the club by Mme. Russova.

HEADQUARTER'S BULLETIN

The message from Headquarters this month is brief but important. Action should be taken by each branch on the following measures:

1. Send in orders and deposits for copies of the Lesya Ukrainka book, "The Spirit of Flame," which is selling at 44.50 per volume. These books should be donated to nearby universities and libraries.

2. Start soliciting and collecting ads for the SUA Twenty-Fifth Anniversary Convention Book. The ads are \$30.00 for a full page, \$18 half page, \$1 quarter page and \$6 for an eighth of a page. Congratulations in the form of ads should be given by all branches while individual business men and organizations should be approached.

Although the Central Office is not taking a summer recess, the Headquarters extend wishes for a happy summer to all branches. The executive board will be busy settling details during the summer on the Ninth Convention to be held in Philadelphia at the Warwick Hotel, November 11 and 12, 1950.

NEWS NOTES AND CHIT CHAT**Jr. Leaguer Elected U.N.A. Vice-Presidentess**

Congratulations and best wishes for success are extended to Genevieve Zepko Zerebniak on her election to the post of vice-president of the Ukrainian National Association. Organizer of the Akron Jr. League and very active in Ukrainian youth activities, Genevieve will continue to have the full support of American Ukrainian youth.

It's Pouring Showers in Detroit

Detroit Branch 61 gave a surprise bridal shower for Helen Nahirniak at the home of Mrs. Stella Horodyski. Since all but three members of Branch 61 are married Helen's head swam with advice given on the pro's and con's of marriage.

Cleveland Branch Warily Announces Picnic

The past several months have been too active for the Cleveland and Akron Jr. League's Helping the Ohio State League with which these branches are affiliated with the very successful welcome dance for delegates and guests of the U. N. A. Convention in Cleveland, and the Ohio State Convention which followed soon after kept the girls racing around like busy bees. However, before the Cleveland gals have time to relax and lest the Akron girls become too settled after all the activity, Branch 60 announces its annual picnic at St. Vladimir's Grove on July 9th. Meg Husel is in charge and the Kitty Kat orchestra will again delight the polkateer.

TO RAISE SCHOLARSHIP FUNDS

The Ukrainian Arts Club, founded in Chicago in 1946, has as its main purpose the stimulation of interest in Ukrainian folklore among American Ukrainians as well as to publicize Ukrainian cultural contributions

to the American scene.

In April, 1950, The Ukrainian Arts Club presented its second annual Music Festival at the Chopin Auditorium in Chicago. Proceeds went to the Arts Club Scholarship Fund. Daniel Zabiak of Chicago was awarded this year's scholarship.

OLENA TELIHA BRANCH CELEBRATES THIRD ANNIVERSARY

On June 2nd members of Junior Branch 58—Olena Teliha, were hostesses at a tea held at the Ukrainian National Temple on the occasion of their third anniversary. All members of branches of the Ukrainian Nat'l Women's League were invited to the tea and program which followed. During the reception an album containing programs, publicity, photos, etc. of the club's activities since it was formed in 1947 was passed around to the guests. The formal welcome and greetings were extended by the president, Mrs. Justine Nelligan. The informal program included two recitations of Olena Teliha's poems by Mrs. Olga Galish who recently arrived from Europe.

Miss Olga Kachner presented a talk on the life of Olena Teliha as a young Ukrainian girl, a gifted poetess, a woman of strong character, uncompromising principles and high ideals, a revolutionary and as a heroine who was executed by the Gestapo in 1942.

Donations were made to the club by the following branches and guests: Five dollars from the Ukrainian Gold Cross, Chapter 14, and UNWL Branch 23; two dollars from Mrs. J. Shustakevich; one dollar donations from Mrs. Kachner, Slupecki, Zdankewich, Jasin-sky, Ypndyk, Budzol, Petsko, Forys, Sedorak, Leshinsky, Zulinsky, Sena, Kozachenko, Gueka, Ignatiuk, Michalchuk, Onyskiw and the Misses Osacho, Hulyk and Kidon.

Olga Kachner.

ANN PYNDYK DESERVES THREE CHEERS

All around comments have been heard in the high praise of Mrs. Ann Pyndyk's article on Ukrainian Easter Eggs which was featured in the last issue of OUR LIFE. The directions were so explicit and easy to follow that many copies of OUR LIFE were sent to non-Ukrainians who were interested in learning how to make pysanky. And she can really make outstandingly beautiful eggs as evidenced by the highly prized work of art held in yours truly's possession.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОУЖ В ЛОНДОНІ

Дня 17 червня відбулися в Лондоні загальні збори Організації Українських Жінок, секції СУБ.

ВІДЗНАЧЕННЯ ВИННИЧЕНКА

Французьке Мистецьке Товариство нагородило срібною медаллю новий твір Володимира Винниченка п. з. „Нова Заповідь“.

КІЛЬКО КОШТУВАЛА ДРУГА ВІЙНА

Витрати Америки на другу світову війну перевищили суму \$300,000,000,000, а кошти усіх воюючих сторін підраховують на більш як \$1,000,000,000,000.

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ (Зі стор. 10.)**Несподіванка для секретарки**

Дня 21 травня уладжено несподіванку для заслуженої секретарки 29 відділу СУА, п. Марії Колісник, в якій вона щиро працює вже 11 років. Ця несподіванка була з нагоди перенесення до її ново-набутого дому.

Дві членки 29 відділу імені Ольги Кобилянської, пані Литвинець і Липська, приїхали автом до п. Колісник і забрали її на „райта“, щоб решта членкинь мали змогу зайти до її хати. Тимчасом ті вернулися з проїздки і вже застали усе товариство. Тут голова Розалія Вецаль вітає секретарку, висловлюючи їй подяку всіх членок за її щирий труд і передала їй дарунок та побажала їй з родиною всього кращого, а членки зараз проспівали Многая Літа.

Пані Колісник була зворушена до сліз такою несподіванкою, подякувала і сказала що не жаль працювати для такого жіноцтва яке вміє оцінити громадську працю.

Потім була перекуска яку приготували пані Чагарин і Вецаль. При цій нагоді членки зложили свої пожертви в сумі \$47 до каси товариства.

Р. Вецаль.

ДІТРОЙТ, МИШ.**Членки уладжують прийняття для своїх урядничок**

Членкині 23 відділу СУА зробили несподіванку для своїх урядничок 23 квітня. По зборах запросили нас на каву, сендвичі і солодке печиво. Пані Вашук сказала, що це прийняття для наших урядничок, за те, що добре працюють і стараються за добро організації. Потім усім урядничкам заспівали „Многая Літа“ Ми уряднички були дуже зворушені. Предсідниця п. Ясінська подякувала всім членкиням і сказала, що ми ще краще будемо виконувати нашу працю, бо бачимо, що оцінили наш труд. П. Черіба подякувала за несподіванку, п. Кашній і п. Слупецька також подякували, а п. Недвідь принесла нам дарунки. Ще багато членкинь говорили на різні теми. По заплаченні всіх витрат зосталося \$5.00, які передано мені післяти на „Наше Життя“, що я й зробила. Ось імена тих членкинь, що уладили прийняття: пп. Віхорек, Собашко, Попик, Мебіс, Мижолінська, Райзінгер, Ковальська, Гнатюк, Заставна, Батрин, Козак, Сидорек, Кіщук, Маційовська, Галіш, Грабовецька, Копко, Козаченко, Василик, Маланяк, Нидза, Новак, Братусь, Зілінська, Грошко, Німчук, Недвідь, Трущук, Вашук, Попович, Маланяк, Заморило, Малиновська, Онисько, Любінська, Форись,

Кміцінська, Торбі, Верещук, Сирило, Козак, Малина, Анна Мебіс. Тим усім членкиням складаю щире спасибіг від нас урядничок, за ту несподіванку. Дай, Боже, віддячити.

Марія Черіба.

Праця 31. від. СУА.

Ми стараємося, щоб піднести наш відділ і придбати як найбільше членкинь, щоб праця ішла успішніше.

Дня 25 березня ми уладили бінго, з чого дали 25 дол. на будівлю школи при нашій парохії. Пізніше наша голова пані Королович дала у себе вечірок, де було коло 20 осіб, членкинь і гостей. Потім наша добра сусіда, пані Рога, хоча ще не є членкинею СУА, дала у себе вечірок, за що ми їй щиро дякуємо.

Ми теж відсвяткували День Матері з малою програмою. Тоді вписались до нас 3 нові членкині. Коли ми будемо мати більше членок, так і праця у нас збільшиться і принесе більше користі для нашої організації СУА і для добра нашого жіноцтва.

Секр. Сіділо.

Святковий концерт для вшанування Лесі Українки

Неділя 26 лютого була тям святковим днем, коли зорганізоване жіноцтво Дітройту шанувало пам'ять великої української письменниці Лесі Українки. Старанням 5, 26, 31 і 61 відділів Союзу Українок Америки було влаштовано концерт з дуже великою програмою. Виконавцями концерту були: хор імені І. Котляревського, що під керівництвом проф. Д. Атаманця виконав „Американський національний гимн“, „Україна“ Давидовського й „За Україну“ Людмилі Савченко, солістка-співачка, при акомпаніменті Олі Добрівної, виконала Січинського „Не співайте мені цієї пісні“, Балташовича „Зелені гори“ і Лопатинського „Горить моє серце“ Молоденька скрипачка Єндрус виконала вязанку музичних творів. Артистка Катерина Кривуцька підготувала сценічну картину Лесі Українки „Іфігенія в Тавріді“ Та ж сама артистка з великим талантом виконала уривки з „Лісової пісні“ (Мавка та перелесник) і „Мрії“ Лесі Українки.

Увага учасників цього свята була скерована на доповідь, що її читала українська письменниця Людмила Івченко, яка приїхала спеціально з Нью Йорку. П. Івченко представила слухачам картину із життя і творчості великої української поетки, що перерісши свою епоху так живо перекликається із сьогоднішнім днем і змаганнями українського народу в теперішній час.

Вступне слово до концерту прочитала п. Пиндик.

Співанням нац. гимну „Ще не вмерла Україна“ закінчено це свято, що відбулося в залі Української Хати, вул. Грейлінг.

Підготовою свята займався окремих комітет у складі: П. Будзол предсідниця, І. Цісик секретарка, Ф. Сіділо фін. секретарка, А. Ганиш скарбник, А. Біловус програмова референтка. І-к